

**BUDAPEST XVIII. KERÜLETI
EÖTVÖS LORÁND
ÁLTALÁNOS ISKOLA**

•1184 BUDAPEST LAKATOS U. 30.
•TELEFON: 295-1435 FAX: 291-2128
•HONLAP: WWW.EOTVOSBP18.HU

A BUDAPEST XVIII. KERÜLETI EÖTVÖS LORÁND ÁLTALÁNOS ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

2019

TARTALOM

INTÉZMÉNYÜNK KÜLDETÉSNYILATKOZATA	4
AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA	4
1 HELYZETELEMZÉS	4
1.1 TÁRGYI FELTÉTELEK	4
1.1.1 ÉPÜLET	4
1.1.2 TANTÁRGYAK, SZAKTANTERMEK HELYZETE	5
1.2 SZEMÉLYI FELTÉTELEK	5
1.2.1 PEDAGÓGUSOK	5
1.2.2 AZ OKTATÓ-NEVELŐ MUNKÁT SEGÍTŐK	6
1.3 AZ INTÉZMÉNY SZOCIO-ÖKONÓMIAI HELYZETE	6
2 AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	6
2.1 ALAPELVEINK	6
2.2 ÉRTÉKEINK, CÉLJAINK	7
2.3 FELADATAINK, ESZKÖZEINK, ELJÁRÁSAINK	8
3 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	10
3.1 AZ ERKÖLCSI NEVELÉS	10
3.2 NEMZETI ÖNTUDAT, HAZAFIAS NEVELÉS	10
3.3 ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA, DEMOKRÁCIÁRA NEVELÉS	10
3.4 AZ ÖNISMERET ÉS A TÁRSAS KULTÚRA FEJLESZTÉSE	10
3.5 A CSALÁDI ÉLETRE NEVELÉS	11
3.6 A TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉGRE NEVELÉS	11
3.7 FELELŐSSÉGVÁLLALÁS MÁSOKÉRT, ÖNKÉNTESSÉG	11
3.8 FENNTARTHATÓSÁG, KÖRNYEZETTUDATOSSÁG	11
3.9 PÁLYAORIENTÁCIÓ	11
3.10 GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI NEVELÉS	12
3.11 MÉDIATUDATOSSÁGRA NEVELÉS	12
3.12 A TANULÁS TANÍTÁSA	12
4 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	12
4.1 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ SZERVEZETI FORMÁK ÉS TEVÉKENYSÉGI RENDSZER	12
4.1.1 A TANÍTÁSI ÓRA	12
4.1.2 AZ ISKOLAI HAGYOMÁNYOK RENDSZERE	13
4.1.2.1 SZERVEZETI HAGYOMÁNYOK:	13
4.1.2.2 ISKOLATÖRTÉNETI HAGYOMÁNYOK:	13
4.1.2.3 AZ ISKOLAI RENDEZVÉNYEK HAGYOMÁNYAI:	14
4.1.2.4 AZ ISKOLAI KÖRNYEZET ALAKÍTÁSÁNAK HAGYOMÁNYAI:	15
4.1.2.5 A TELEPÜLÉS ÉS ISKOLA KAPCSOLATÁNAK HAGYOMÁNYAI:	15
4.1.2.6 EGYEBEK:	15
5 AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK; A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNERI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI	15
5.1 AZ ISKOLA KÖZÖSSÉGEINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSE	15
5.1.1 AZ ISKOLAVEZETÉS ÉS A NEVELŐTESTÜLET EGYÜTTMŰKÖDÉSE	15
5.1.2 A PEDAGÓGUSOK KAPCSOLATTARTÁSA, EGYÜTTMŰKÖDÉSE	16
5.1.2.1 A SZAKMAI MUNKAKÖZÖSSÉGEK EGYÜTTMŰKÖDÉSE	16
5.1.2.2 EGYÜTTMŰKÖDÉS EGY MUNKAKÖZÖSSÉG TAGJAI KÖZÖTT	16
5.1.2.3 EGY OSZTÁLYBAN TANÍTÓ NEVELŐK KAPCSOLATTARTÁSA	16
5.1.3 A NEVELŐK ÉS A TANULÓK KAPCSOLATTARTÁSA ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSE	16
5.1.4 A PEDAGÓGUSOK ÉS A SZÜLŐK KAPCSOLATTARTÁSA ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSE	17
5.1.5 A PEDAGÓGUSOK ÉS A PEDAGÓGIAI MUNKÁT SEGÍTŐ DOLGOZÓK KÖZÖTTI KAPCSOLATTARTÁS	18
5.1.6 AZ ISKOLAI MUNKA MEGFELELŐ SZINTŰ IRÁNYÍTÁSÁNAK ÉRDEKÉBEN AZ ISKOLA VEZETÉSÉNEK ÁLLANDÓ MUNKAKAPCSOLATBAN KELL ÁLLNIA AZ ALÁBBI INTÉZMÉNYEKSEL:	19
6 A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE (DIÁKÖNKORMÁNYZAT)	20

7	A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	20
7.1	A PEDAGÓGUSOK INTÉZMÉNYI FELADATAI	20
7.2	AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI.....	23
7.2.1	AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	23
7.2.2	AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TERVEZÉSE.....	24
7.2.3	AZ OSZTÁLYFŐNÖK ÁLTAL AZ OSZTÁLYRÓL KÉSZÍTETT STATISZTIKÁK, JELENTÉSEK	24
7.2.4	AZ OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRÁK TÉMÁI	25
8	A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE	25
8.1	SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓ	25
8.1.1	A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓ ISKOLAI NEVELÉSÉNEK, OKTATÁSÁNAK IRÁNYELVE.....	25
8.1.1.1	AZ IRÁNYELV CÉLJA	25
8.1.2	AZ SNI TANULÓK HABILITÁCIÓS, REHABILITÁCIÓS CÉLÚ ELLÁTÁSA	26
8.1.2.1	A HABILITÁCIÓS, REHABILITÁCIÓS TEVÉKENYSÉG KÖZÖS CÉLJAI ÉS FELADATAI.....	26
8.1.3	A SZÜKSÉGES PEDAGÓGIAI FELTÉTELEK BIZTOSÍTÁSA AZ SNI TANULÓK SZÁMÁRA ...	26
8.1.4	ISKOLÁNKBAN, MINT TÖBBSÉGI INTÉZMÉNYBEN MEGVALÓSULÓ (INTEGRÁLT) NEVELÉS, OKTATÁS	26
8.1.5	A HALLÁSSÉRÜLT (SIKET, NAGYOTHALLÓ) TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI	27
8.1.5.1	A HALLÁSSÉRÜLT TANULÓ.....	27
8.1.5.2	A HALLÁSI FOGYATÉKOS (SIKET, NAGYOTHALLÓ) TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSE	28
8.1.5.3	A HALLÁSSÉRÜLT TANULÓK TÖBBSÉGI ISKOLÁBAN TÖRTÉNŐ EGYÜTTNEVELÉSE	28
8.1.6	AZ ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSE	28
8.1.6.1	AZ ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓ	28
8.1.6.2	AZ ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK NEVELÉSI, OKTATÁSI SZEMPONTÚ JELLEMZŐI	28
8.1.6.3	AZ INTEGRÁLT KERETEK KÖZÖTT NEVELT ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK FEJLESZTÉSE	28
8.1.6.4	A PEDAGÓGIAI ÉS EGÉSZSÉGÜGYI CÉLÚ HABILITÁCIÓ, REHABILITÁCIÓ	29
8.1.7	A BESZÉDFOGYATÉKOS TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI	29
8.1.7.1	A BESZÉDFOGYATÉKOS TANULÓ	29
8.1.7.2	A HALMOZOTTAN BESZÉDFOGYATÉKOS TANULÓ	29
8.1.7.3	A BESZÉDFOGYATÉKOS, A BESZÉD - ÉS NYELVI FEJLŐDÉSBE AKADÁLYOZOTT TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK ALAPELVEI, CÉLJA ÉS KIEMELT FELADATAI	29
8.1.8	LOGOPÉDIAI EGYÉNI ÉS CSOPORTOS TERÁPIA A LEGGYAKORIBB KÓRFORMÁK ESETÉBEN	30
8.1.8.1	A LOGOPÉDIAI TERÁPIA FELADATA:.....	30
8.1.8.2	PSZICHÉS FEJLŐDÉSI ZAVARRAL KÜZDŐ TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI, FAJTÁI:.....	30
8.1.9	AUTIZMUS SPEKTRUM ZAVARRAL KÜZDŐ TANULÓK FELKÉSZÍTÉSÉNEK IRÁNYELVE	31
8.1.9.1	AZ AUTIZMUS SPEKTRUM ZAVARRAL KÜZDŐ TANULÓK SPECIÁLIS FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI, CÉLJAI, FELADATAI ÉS MÓDSZEREI	31
8.1.10.	A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK ISKOLAI NEVELÉSÉNEK, OKTATÁSÁNAK GYAKORLATI KÉRDÉSEI ISKOLÁNKBAN.....	31
8.2	BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEK, TANULÓ	33
8.3	KIEMELTEN TEHETSÉGES TANULÓ KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG.....	34
8.4	HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK, TANULÓK.....	34
9	A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI	35
10	A FELVÉTEL ÉS ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI	36
11	A TELJESKÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK	37
11.1	AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSSEL KAPCSOLATOS CÉLOK	37
11.2	AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD TERÜLETEI	38
11.3	AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK	38
11.4	ISKOLAI EGÉSZSÉGMEGŐRZŐ PROGRAM	38
11.4.1	AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS SZÍNTEREI.....	39

11.4.2	FELADATOK A TANULÓK ÉLETKORA SZERINT	39
11.4.3	AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS MÓDSZEREI	39
11.4.4	TEVÉKENYSÉGEINK AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSÉRT	40
11.4.5	A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA.....	40
11.4.6	A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE TESTNEVELÉS ÓRÁN	41
12	AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA	41
12.1	A KÖRNYEZETI NEVELÉS ALAPELVEI.....	41
12.2	A KÖRNYEZETI NEVELÉS CÉLJAI	41
12.3	A KÖRNYEZETI NEVELÉS FELADATAI A TANULÓK ÉLETKORA SZERINT	42
12.4	A KÖRNYEZETI NEVELÉS SZÍNTEREI.....	42
12.5	A KÖRNYEZETI NEVELÉS PROGRAMJA.....	44
12.6	A KÖRNYEZETI NEVELÉS MÓDSZEREI	44
12.7	AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS ÉS A KÖRNYEZETI NEVELÉS SAJÁTOS ÉRTÉKELÉSI FORMÁI ...	44
13	AZ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV	45
14	A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK	46

INTÉZMÉNYÜNK KÜLDETÉSNYILATKOZATA

Nevelési-oktatási intézményünk pedagógiai kultúráját az egyéni bánásmódra való törekvés, a gyermek, a tanuló elfogadása, a bizalom, a szeretet, az empátia, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének ellenőrzése és a gyermek, tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemzi.

Ezért törekszünk arra nevelő-oktató munkánk során, hogy a következő gondolatot tanulóink is magukévá tegyék:

„Tanulj a tegnaptól, élj a mának és reménykedj a holnapban. A legfontosabb azonban, hogy ne hagyd abba a kérdést.”

(Albert Einstein)

AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA

Iskolánk 1965. szeptember 1-jén nyílt meg a lakótelep központjában, nagy hagyományokkal rendelkező, közel 50 éves intézmény. Alaptevékenységünk célja a nappali rendszerű általános műveltséget megalapozó iskolai oktatás. A lakóterület jellegéből adódóan iskolánkban a társadalom valamennyi rétegének gyermeke jelen van, s ez egy egészséges szociokulturális összetételt jelent. Ugyanakkor feltételez az iskola részéről egy nagyon tudatos tevékenységet, úgy a tehetséggondozásban, mint a hátránykompenzálásban.

A jelenlegi tanulólétszám 405 fő. Az alsó tagozaton külön osztályokban, a felsőben integráltan foglalkozunk sajátos nevelési igényű beszéd fogyatékos tanulókkal, emellett szakmai alapdokumentumunk alapján fogadunk beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavaros, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő, értelmi fogyatékos - enyhén értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos gyermekeket.

Tizenhét évig a testnevelés tagozat volt az iskola egyik „különlegessége”. A '90-es évektől a változatos sportfoglalkozások biztosítása mellett előtérbe került az idegen nyelv, az informatika oktatása. A 2013-as pedagógiai programunkban (óraterveinkben) ezek mellett emelt óraszámú magyar nyelv és irodalom és matematika oktatást határoztuk meg, kiegészítve a tehetséggondozó és a felzárkóztató foglalkozásokkal.

Intézményünk hosszú évek óta nagyon színvonalasan és eredményesen működik.

Igazolják ezt partnereink mért és spontán visszajelzései.

A szerteágazó feladatkör, a többfunkciós intézmény, a magas gyermeklétszám – ebből következően magas dolgozói létszám -, a kialakult versenyhelyzet, a megváltozott pedagógusszerep, a szabad iskolaválasztás, a szakmai autonómia mind-mind hozzájárultak ahhoz, hogy különös figyelmet fordítottunk fejlesztő munkánkra.

1 HELYZETELEMZÉS

A szervezetek sikeres működésének az alapja a helyzetelemzés. A szervezet adott állapota ugyanis az a kiindulási pont, amely alapján meg tudjuk fogalmazni céljainkat és meg tudjuk tervezni azt az utat, amely elvezet ezek megvalósításához. Ugyanakkor az időről időre alkalmazott helyzetelemzés a változás milyenségét is megmutatja: bizonyítja vagy cáfolja a fejlődést. Azért tekinthető a tervezőmunka egyik fontos elemének, mert nemcsak tükröt tart a szervezet elé, hanem ahhoz is hozzájárul, hogy a tükörkép a valóságot mutassa és ne azt, amit gondolunk róla.

1.1 TÁRGYI FELTÉTELEK

1.1.1 ÉPÜLET

Az Eötvös Loránd Általános Iskola épülete 1965-ben készült el. A hol egy, hol kettő, külön igazgatású intézményt magába foglaló épület a megépítésekor, de még most is a kerület egyik legnagyobb területű, és a gyermeklétszámot tekintve is nagyobb iskolája.

A 24 tantermes épületet az építés korának megfelelő színvonalon hozták létre. Világos, viszonylag nagy tantermei, szaktantermei, a jól elhelyezett vizesblokkok, nagy szabadidős és sportudvarai, tálalókonyhái, valamint a két tornaterem a mai napig jól kihasználható, kellemes környezetet ad az oktató-nevelő munkának.

Az intézményben 8 évfolyamos általános iskolai oktatás folyik, melynek helyi specialitása az 1-2-3-4. évfolyamon a dyslexia prevenciók oktatás, valamint a 4. évfolyamtól kezdett idegen nyelv és informatikaképzés.

Sajnos a tornatermek meglehetősen kis alapterületűek, nem alakítottak ki szertárakat (mivel akkoriban nem volt rá igény), s kis létszámot befogadni képes (pl. idegen nyelv, informatika oktatására, fejlesztő pedagógiai foglalkozásra használható) csoportszobák is csak kis számban vannak.

Az épület a folyamatos, jól átgondolt karbantartás, a részben saját erőből megoldott felújítások (pl. lambériázások, festések, stb.) ellenére is sajnos korának megfelelő képet mutat.

A kerületi energia racionalizációs program keretében megtörtént 30 tanterem nyílászáró cseréje. Elengedhetetlenül szükséges lenne azonban a még ki nem cserélt, elhasználódott, festésüktől lekopott külső nyílászárók cseréjének folytatása, hiszen ez a havonta több millió forintos fűtési költség egy részének megtakarítását is jelenheti

Ugyanez a felújítási szükség elmondható az iskola udvaraira, sportpályáira is. Ezeket utoljára az iskola saját erőből pályázat, illetve egyéb módon tudta 13, illetve 21 éve felújítani.

Megállapítható tehát, hogy intézményünk egyik erőssége maga az épület, világos elrendezésével, kellemes elhelyezést nyújtó, sokféle tevékenységre alkalmas adó lehetőségeivel, de ez az épület az egyik gyengeségünk is, mert aki kívülről tekint rá (kivéve a már új nyílászárókkal ellátott Lakatos út felőli homlokzatot), vagy néz be az udvarra, bizony átgondolja, hogy ide kívánja-e íratni tanköteles gyermekét, bármit is tud az intézmény egyéb tevékenységéről.

1.1.2 TANTÁRGYAK, SZAKTANTERMÉK HELYZETE

Alsó tagozatban a tanításhoz minden alapvető eszköz a rendelkezésre áll. Bár egyes szemléltető eszközök (pl. falitérképek) nem állnak rendelkezésre minden érintett teremben, de egymás közti cserével használatuk megoldott.

Felső tagozaton a tantárgyak tanításához a szükséges eszközöket csak az elhasználódottak pótlására kell beszerezni.

A szaktantermek (biológia, rajz, földrajz, kémia/fizika, ének) felszereltsége kiváló. Gondot a szertárak hiánya okoz. A magyar, a történelem és a matematika oktatásához szükséges eszközök a tanárban illetve különböző osztályokban találhatóak.

Az oktatás színvonalának növelésére, módszertani változatosságának elősegítésére rendelkezésre áll három digitális tábla, tíz projektor.

Testnevelés: A két tornaterem, bár méretük nem ideális (semmilyen sportra nem szabványos), megoldhatóvá teszi, hogy a testnevelés órákat megfelelő körülmények között (alsóban részben összevonva) tarthassuk meg. A szükséges felszerelések, eszközök a rendelkezésre állnak, az elképzelt szertár hozzáépítésével pedig elhelyezésük is megoldódna, és biztonságosabbá válnának a tornatermi folyosók.

Az iskolaudvar felújítása, rendezése, jobb használhatósága pedig megoldja az iskolakör futásának sokszor bírált problémáit is.

A termék délutáni kihasználtsága jelentős, és ez még nőni fog a jövőben a testnevelés órák számának emelkedésével.

Technika: Az oktatás szaktantermi elhelyezése megoldott, a gyakorlati és az elméleti oktatásra alkalmas. Szükséges a Helyi Tantervünkben meghatározott tananyag és a rendelkezésre álló felszerelés tételes összevetése, és szükség szerinti pótlása.

Informatika: Két termünk a tanulók oktatásához megfelelő szintű számítógépekkel rendelkezik. A könyvtár és a 11-es terem az átalakítás és felszereltség folytán alkalmas tanári multimédiás bemutatóra, illetve egyéb tantárgyak ismeretanyagának számítógéppel segített oktatására.

Az egész épületben lehet kapcsolódni az internetre (wifi), a felhasználói gépek Windows XP, az oktatási célúak Linux operációs rendszerűek.

A szaktárgyi oktatóprogramok folyamatosan bővülő számban állnak rendelkezésre.

A könyvtárunk egyre több kötettel és digitális tananyaggal rendelkezik. Külön olvasóteremmel is bővült, ezáltal olyan komplex könyvtári órák megtartására nyílt lehetőség, ahol a kooperatív tanulási technikákat is tudjuk alkalmazni. A tanár az önálló tanuláshoz szükséges tanulási eszközöket biztosítja a tanulók számára az iskolai könyvtárban (webes felületek elérése).

1.2 SZEMÉLYI FELTÉTELEK

1.2.1 PEDAGÓGUSOK

Az iskola egyik erőssége a pedagógusokban rejlik. Az IMIP keretében végzett felmérés szerint az iskola egyik erősségének a szülők a pedagógusok felkészültségét tartják.

Jelenleg 45 pedagógus, egy-egy iskolatitkár, pedagógiai asszisztens és rendszergazda mint KLIK alkalmazott dolgozója van az intézménynek. Három fő karbantartó, kertész a Városgazda 18, 14 fő gazdasági ügyintéző, takarító, portás a GESZ alkalmazásában segíti az intézmény tevékenységét.

Majdnem mindenki évtizede az intézmény dolgozója, néhányan az általános iskolai tanulmányaikat is itt végezték, és pályájuk kezdete óta dolgoznak itt.

Mindenki rendelkezik felsőfokú végzettséggel, a szakos ellátottság közel 100 %-os.

A kollégák jó részére jellemző a folyamatos továbbképzésre való igény, tudatosan fejleszti pedagógiai kommunikációját. A 16 éve bevezetett 7 évenkénti 120 órás képzési kötelezettséget többen már 3-4-szeresen (közülük többen OKJ és/vagy kiegészítő felsőfokú képesítést adó képzés keretében) teljesítették. Hét fő szakvizsgázott pedagógus dolgozik az intézményben.

Egyéni törekvéseik összecsengenek az iskola céljaival, azaz a speciális, dyslexia prevenciós képzésre felkészítés mellett preferálják a számítástechnikai és a módszertani képzéseket.

A stabilitás, a kollégák tudása, és a fentiekben is megnyilvánuló, megújulásra képes egyénisége, valamint az egymást segítő, kiegyensúlyozott tantestületi légkör a záloga a jövő sikereinek.

Kiemelendő, hogy pedagógiai munkánkat (különösen az SNI-s és BTM-s tanulóink tekintetében) több külső szakember is segíti: gyógypedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus, iskolapszichológus, szurdopedagógus, és mozgásterapeuta.

1.2.2 AZ OKTATÓ-NEVELŐ MUNKÁT SEGÍTŐK

A működtetés a Bp. XVIII. Gazdasági Ellátó Szervezethez és a Városgazda 18-hoz kapcsolja az iskolát. Az eddigiekhez hasonlóan továbbra is feladat a szakszerűség, jogkövetés, felelősség fenntartása.

A tálalókonyhák, étkezők felszereltsége és berendezése a szabályoknak megfelelő, sőt a felújításoknak és az új bútoroknak köszönhetően esztétikus is. Az ott dolgozók végzettsége, gyermekszertete garancia a minőségi munkára.

A portai dolgozók azok, akikkel az intézménybe belépők először találkoznak. Személyiségük, tájékozottságuk nagyon fontos összetevő az iskola megítélésben.

A gondnok és a karbantartók munkája alapvető az iskola képének kialakításában és a működőképesség fenntartásában, javításában.

A takarítók munkájukkal megteremtik az esztétikus, tiszta környezetet.

Összességében az oktató-nevelő munkát segítők tevékenysége fontos, hiszen a zavartalan tanításhoz, tanuláshoz ők teremtik meg a feltételeket.

1.3 AZ INTÉZMÉNY SZOCIO-ÖKONÓMIAI HELYZETE

Gyermekeink nagy része a beiskolázási körzetünkéből –jelentős részük a lakótelepről, kisebb részük kertesi környezetből-, kis része más körzetből érkezik hozzánk.

Tanulóink közül nagyon sokan élnek csonka családban, ahol az egyedül nevelő szülő leterheltsége miatt a szükségesnél jóval kevesebb figyelmet kapnak. Ez a probléma a teljes („saját” vagy nevelőszülővel kiegészült) családotknál is jelentkezik. A tanulók felsőbb évfolyamba kerülésével arányosan egyre inkább látszik a mindennapos szülői figyelem, a közös programok, stb. csökkenése.

A szülők nagy számban igyekeznek, anyagi problémáik ellenére, „megfizetett dolgokkal” látszat-gondoskodni gyermekeikről (okostelefon, tablet, stb. megvétele). Sokszor inkább engednek a nem éppen gyermekeik életkorának és fejlődésének megfelelő trendeknek (piercingek, kihívó öltözet viselése, esti programok, Facebook, internet kontrollálatlan használatának engedélyezése, stb.), ezzel ellensúlyozva a szülői leterheltségből eredő valós figyelem, a közös programok, az erkölcsi, életvezetési, értékadási állásfoglalások hiányát.

Tanulóink 20 %-a gyermekvédelmi problémák miatt fokozott figyelemre szorul.

Mindennapos a kapcsolatunk a Csibész Családvédelmi Központtal (a családgondozókkal), a Nevelési Tanácsadóval, a Gyámhivatallal.

2 AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

2.1 ALAPELVEINK

Oktató-nevelő munkánk során a személyiségfejlesztés érdekében az alábbi alapelveket tartjuk szem előtt:

- A tanulókat az iskolának fel kell készíteni az önálló ismeretszerzésre és önművelésre. Ennek feltétele a szilárd alapkészségek kialakítása.
- Az iskolában minden tanulónak esélyt kell kapnia szociokulturális hátrányainak leküzdésére. Ehhez hatékony felzárkóztató munkára van szükség.
- A kiemelkedő képességű tanulóknak lehetőséget kell kapniuk tehetségük kibontakoztatására.
- A kompetencia alapú oktatás bevezetése, elterjesztése.

- Információszerzés, szelektálás, feldolgozás módszereinek megismertetése.
- Újszerű tanulás-szervezési eljárások bevezetése és alkalmazása /pl. projekt módszer, témahét, egyéb kooperatív technikák alkalmazása, moduláris oktatás, műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása/ az élményszerű és a hatékonyabb tanítás-tanulás érdekében.
- Folyamatos önképzéssel készülünk a kompetencia alapú oktatásra, biztosítjuk a szükséges tanulói, tanári eszközöket.
- Fontos feladatnak tekintjük a tanulók egyéni különbségeinek hatékony kezelését.
- Fontosnak tartjuk a szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítását.
- A horizontális tanulás keretében megismerkedünk más intézmények jó gyakorlatával.
- Esélyegyenlőség biztosítása.
- Sni tanulók szakvéleményben meghatározottak alapján történő oktatása.
- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése. Ahol szükséges egyéni tanulási út nyitása.
- Alkotó pedagógiai klíma megteremtése.
- A tanulók munkáját, fejlődését folyamatosan, rendszeresen ellenőrizzük és értékeljük.
- Az emberi szuverenitás magában foglalja a tárgyi és személyes világunkban való eligazodás képességét. Ehhez fejlett kommunikációs képességekre és viselkedéskultúrára van szükség. Ez mind a társadalmi beilleszkedésnek, mind az egyén boldogulásának egyik alapvető felvétele.
- A világban való eligazodás feltételezi legalább egy idegen nyelv elsajátítását.
- Az általános társadalmi modernizáció és az életmód átalakulása megkívánja a lépéstartást az informatikai forradalommal.
- A megfelelő továbbtanulási irány, illetve pálya kiválasztása reális önismeret és életszemlélet kialakítását feltételezi.
- A harmonikus személyiségfejlődés a testi és lelki egészséget egyaránt magában foglalja.
- Alapvető értéknek tekintjük a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megővésének igényét.
- Nevelő-oktató munkánkat úgy kell végeznünk, hogy minden intézkedésünkben, cselekedetünkben, döntésünkben a gyermek, a tanuló illetőleg a tanulócsoporthoz mindenekfelett álló érdeke érvényesüljön.

2.2 ÉRTÉKEINK, CÉLJAINK

Pedagógiai munkánkat az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából az alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat. Ennek érdekében munkánk során érthetően és pedagógiai céljainknak megfelelően kommunikálunk.

1. Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megővése. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
2. Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).
3. Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
4. Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
5. A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
6. Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a meggyezésre.
7. A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.
8. A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megővése. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
9. A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség - és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.

10. Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

Pedagógiai tevékenységünk célja mindazoknak az intellektuális és emberi – erkölcsi értékeknek a kialakítása tanítványainkban, melyek birtokában úgy tudják egyéni boldogságukat, boldogulásukat megteremteni, hogy az egyben szűkebb és tágabb közösségük javát is szolgálja.

Ennek érdekében:

- Célunk az, hogy minden tevékenységünket - az oktatás és a nevelés területén egyaránt – a gyerekek okos szeretete hassa át.
- Célunk színvonalas oktatási szolgáltatások nyújtása, melyek igénybevétele nem jelent gyermekeink és családjaik számára aránytalan terhet.
- Célunk a tanítványaink személyiségében rejlő értékek meglátása, megláttatása és továbbfejlesztése.
- Célunk a tárgyi tudás megszerzése mellett a gyermekek kommunikációs képességének fejlesztése.
- A tehetség kibontakoztatása érdekében célunk az önbizalomnak, a megmérettetés igényének, a bátorságának, a versenyszellemnek a kialakítása, amely nem mellőzi a segítőkészséget és az együttműködési képességet sem.
- Fontosnak tartjuk az esélyegyenlőtlenség csökkentését.
- Lényeges az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése (ezzel is elősegítve tanulóinknak majdani munkaerőpiachoz való sikeres alkalmazkodását).
- Célunk a digitális taneszközök és tartalmak alkalmazása a digitális írástudás elterjesztésére. Rendszeresen tájékozódunk a digitális tananyagokról, eszközökről, az oktatást támogató digitális technológia legújabb eredményeiről, konstruktívan szemléljük felhasználhatóságukat.
- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése. Ahol szükséges egyéni tanulási út nyitása.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése a kompetencia alapú oktatás megvalósításával.
- Célunk –elsősorban személyes példamutatással– gyermekeink toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására nevelése.
- Célunk lehetőleg minden gyermek számára biztosítani megfelelő programokat, tevékenységi formákat képességei kibontakoztatásához, ismeretei állandó bővítéséhez és korszerűsítéséhez.
- Szeretnénk nagyobb figyelmet fordítani az elméleti ismeretek elsajátíttatása mellett a köznapi életben és más műveltségterületeken való alkalmazásokra.
- A nevelőtestület módszertani kultúrájának fejlesztése.
- Önálló intézményi innováció(k) megvalósítása.
- Célunk hogy minden gyermek ügyében iskolánk méltányosan, humanusan, a körülmények körütekintő mérlegelésével, a többi gyermek, tanuló érdekeit is figyelembe véve döntsön, intézkedjen, hozzon határozatot.
- Célunk a megfelelő identitástudat kialakítása. (Helyünk a világban, kötéseink; kapcsolódás Európához; élő idegen nyelv ismerete).
- Célunk az egészséges életmód kialakítása, az egészségmegőrző technikák elsajátítása, készségszintre juttatása, egészségnevelő programok alkalmazása.
- Célunk, hogy a 8. osztály elvégzése után minden tanuló valamelyik középiskolában folytathassa tanulmányait.
- Célunk, hogy olyan színvonalon és mértékben biztosítsuk iskolánkban a tárgyi és személyi feltételeket, hogy gyermek és szülő egyaránt érezze: minden esélye megvan a gyermeknek az ideális értelmi, érzelmi, testi fejlődésre.
- Célunk jó kapcsolatot tartani mind a tankerülettel, önkormányzattal, mind a kerület többi iskolájával.
- A szülőkkel olyan szemléletben együttműködni, hogy iskola és szülő egyaránt érezze: közösek a céljaink és érdekeink.

2.3 FELADATAINK, ESZKÖZEINK, ELJÁRÁSAINK

Iskolánkban a tanulók teljes személyiségfejlesztése, korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében feladatunk:

- Tervszerű nevelő és oktató munka végzése, mely fejleszti a tanulók alapkészségeit és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt.
- Elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkánknak becsülete legyen.
- Törekedni a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre, a másság elfogadására.
- Segíteni diákjainknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni, felismerni a rosszat.
- Törekedni az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására.
- Megismertetni tanulóinkat nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.
- A kompetencia alapú oktatás kiterjesztése.
- Az egész életen át tartó tanulás igényének megalapozása, a munkaerőpiachoz való sikeres alkalmazkodás előkészítése.
- A tanulási stratégiák alkalmazásában a sokszínűsége törekvés tevékenységrendszerének biztosítása.
- Életközeli tanulási környezet kialakítása.
- A játékoság, a szimuláció eszköztárának biztosítása.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott eljárások

- a) Szokások kialakítása
  - Céljaink közös megfogalmazása
  - Gyakoroltatás
  - Segítségadás
  - Ellenőrzés
  - Motiválás
  - Egységesség elvének érvényesítése a fegyelem fenntartásában
  - Következetesség
  - A tanulói közösség tevékenységének megszervezése.
  - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása.
  - Hagyományok kialakítása, ápolása
- b) Magatartási modellek bemutatása, közvetítése
  - Beszélgetés, problémák feltárása
  - Megoldási javaslatok összegzése
  - Tények és jelenségek bemutatása.
  - Műalkotások bemutatása.
  - A nevelő személyes példamutatása.
  - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében.
  - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
  - Arizona szoba.
- c) Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)
  - Magyarázat, beszélgetés
  - A tanulók önálló elemző munkája.
  - Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról
  - Vita
  - Szituációs játékok, drámapedagógiai eszközök használata
  - Filmek közös megtekintése és megbeszélése, feldolgozása

A feladatainknak megfelelően új eszközöket is alkalmazunk:

- műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása
- moduláris oktatás
- témahét
- tevékenykedtetésre épülő tanulószervezés
- projektoktatás

A pedagógiai munka sikeressége

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- Minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott követelményeknek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint ötven

százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)

- Rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középszintű követelményeknek a későbbiekben megfeleljen.
- Ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségekben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat.
- Határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

3 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

3.1 AZ ERKÖLCSI NEVELÉS

Alapvető célunk a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése.

A társadalomban végbemenő változások, az értékrendek átalakulásában negatív hatással is jártak. Magunk is sokszor döntés elé kerülünk a pozitív értékrendek nevelési célzatú megfogalmazásában. Tisztesség, becsületesség, tolerancia, munkaszeretet, családi közösség, stb. alapvető kritériumok, melyeket képviselnünk kell, de az előzőekben említett társadalmi (sok esetben a szülői) ráhatások igen radikálisak, ellensúlyozásuk kemény pedagógiai munka. Tehát a személyes példamutatás mellett az alapelveket hangsúlyoznunk kell.

Tanítsuk meg diákjainkat egymással és a felnőttekkel szemben viselkedni, közösségekben mint alkotó részt venni. Hívjuk fel tanulóink figyelmét arra, hogy iskolánk valamennyi dolgozója részese nevelésüknek (tanítóikon, tanáraikon kívül is).

3.2 NEMZETI ÖNTUDAT, HAZAFIAS NEVELÉS

Fontosnak tartjuk, hogy tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Sajtátsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet, és tágabb hazájukhoz, Európához tartozás érzése.

Évek óta nemzeti ünnepeinket igen színvonalasan és fegyelmezetten ünnepeljük. Kötődnek diákjaink ezekhez a magyarságtudatukat is ápoló ünnepekhez, melyeket fontos tudatformálónak tekintünk. Nagyon sok iskolán kívüli programot is szervezünk. A tantárgyak közül a történelem, magyar, földrajz, rajz, technika, ének a legmeghatározóbb. Az alsó tagozaton is számos lehetőség van a hazaszeretetre nevelésre (pl. olvasás, környezetismeret, rajz, napközi otthon.). Minden tantárgy és a hagyományörző foglalkozások lehetőségét ki lehet, és ki is kell használni.

Nagyon jó hagyomány az osztályterem, folyosók alkalomhoz illő dekorálása mellett az ünnepek előtt az iskola aulájában az eseményekhez kapcsolódó kiállítás, valamint ebbe a sorba illeszthetőek a havonkénti napközis hagyományörző foglalkozásaink, műsorok, kézműves foglalkozások, népi játékok, amelyeket örömdetesen nagyon sok érdeklődő szülő is megtekint.

3.3 ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA, DEMOKRÁCIÁRA NEVELÉS

Célunk a cselekvő állampolgári magatartás megalapozása, melyet a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság, az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemez. Iskolánk megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. Az osztályfőnöki órákon, a házirend betartása és betartatása terén, a napi nevelőmunka során is hozzájárulunk e nevelési terület céljainak megvalósulásához.

A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások (kooperatív technikák, projekt módszer, témahét) alkalmazása.

3.4 AZ ÖNISMERET ÉS A TÁRSAS KULTÚRA FEJLESZTÉSE

Az önismeret a társas kapcsolati kultúra alapja. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Fontosnak tartjuk ezért a reális önismeret kialakításának elősegítését, az emberi együttélés szabályainak megismertetését, a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítását, az együttműködési készség kialakítását, a kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítását.

Az önismeret fejlesztésére elsősorban az osztályfőnöki órák kapcsolódó témái feldolgozása útján kerül sor, alsó tagozaton minden órán és kiemelten a napközisben is.

A mindennapi nevelő-oktatómunka egészét át kell, hogy hassa a társas kultúra fejlesztése.

3.5 A CSALÁDI ÉLETRE NEVELÉS

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelést.

Az iskola nem vállalhatja át teljes egészében a családi közösség nevelési feladatát, de a sok csonka és halmozottan hátrányos családban nevelkedő gyerek felkészítését a családi életre, illetve a hátrányok csökkentését igen. Ezért fontos, hogy segítséget nyújtsunk a gyermekeknek a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetítésében a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Foglalkoznunk kell a szexuális kultúra kérdéseivel is, mely a biológia órákon és a védőnő aktív közreműködésével valósul meg.

3.6 A TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉGRE NEVELÉS

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Ösztönöznünk kell a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Iskolánkban átlagon felüli lehetőség van a testi nevelésre; tornatermek, sportpályák, szakképzett testnevelők állnak a tanulók rendelkezésére. Az alsós kollégák is sokat tesznek (tanórákon, szabadidős tevékenységek során) a tanulók fejlesztéséért. Mégsem könnyű az egyre bővülő körben bevezetésre kerülő mindennapos testnevelés, illetve a „helyettesítő foglalkozások” megszervezése. A testnevelés tanórát tartó tanítók és szaktanárok minden tanévben felméri a tanulók fizikai állapotát és edzettségét, mely megfelelő irányt ad a továbbfejlesztést illetően.

Feladatunk továbbá, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat a betegségek megelőzésére, a szabályok betartására a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésére, a váratlan helyzetek kezelésére. Segítsük a tanulókat a káros függőségek kialakulásának megelőzésében. Dohányzás, alkohol-, kábítószer-fogyasztás, szexuális szabadosság, különböző függőségek (tv, internet, játékok, stb.). Talán ezek a legsúlyosabb napi problémák, melyekkel találkozunk. Szükségesnek tartjuk, hogy minden e témakörben segítséget adó programban részt vegyünk. (DADA program, egészségnap, Ember és egészsége modul, stb.)

3.7 FELELŐSÉGVÁLLALÁS MÁSOKÉRT, ÖNKÉNTESÉG

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóinkban kialakuljon a szociális érzékenység, segítő magatartás a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránt. Leghatásosabban saját élményű tanuláson keresztül ismerhetik meg ezeknek a csoportoknak élethelyzetét, sajátos igényeit. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

3.8 FENNTARTHATÓSÁG, KÖRNYEZETTUDATOSSÁG

Célunk, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá tanulóink számára.

Ismerjék és becsüljék meg az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában! Tanulják meg, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják!

Diákjaink kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Mindezeket támogatjuk az iskolai Öko programmal is. Kirándulásokat, túrákat szervezünk, különböző programokat rendezünk (szemégyűjtés, faültetés az iskola és lakótelep környékén, szakemberek meghívása, kert létesítése, gondozása, komposztáló, madárvendégeink téli gondozása, szelektív hulladékgyűjtés, palackprés, Öko projektnap, stb).

3.9 PÁLYAORIENTÁCIÓ

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva - átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket igyekszünk biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint a rendszeres és következetes iskolai munka eredményeként képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ennek fő színterei az osztályfőnöki órák e témához kapcsolódó foglalkozásai.

Részt veszünk továbbá minden tanévben a kerületi pályaválasztási kiállításon, melyet nemcsak a 8., hanem a 7. évfolyam számára is lehetővé teszünk.

3.10 GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI NEVELÉS

Célunk, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit, kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát. Ennek érdekében elsősorban osztályfőnöki, (gazdaság)földrajz, és matematika (árfolyamszámítás, stb.) órák keretében tárgyaljuk az említett témákat.

3.11 MÉDIATUDATOSSÁGRA NEVELÉS

Célunk, hogy diákjaink ismerjék a média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepét, működési módjának legfőbb jellemzőit. Alakuljon ki bennük a médiatudatosság elemi szintje, az önálló, kritikus attitűd.

Mindezek legfőbb megvalósítása osztályfőnöki, informatika, média órán és szakkörön történik iskolánkban.

3.12 A TANULÁS TANÍTÁSA

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.

Ezért meg kell tanítani gyerekeinkkel: hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.

A könyvtárhasználati órák és az informatika órák fontos feladata annak elsajátítása, hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások.

4 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

- Jól működő közösségek kialakítása, fenntartása, fejlesztése az iskola minden pedagógusának aktív közreműködésével.
- A közösségfejlesztés iskolai (tanórai, tanórán kívüli) színterei adta lehetőségek maximális kihasználása.
- A valahova tartozás tudatának elmélyítésére, a hagyományok-, a környezet-, az értékek megbecsülésére és védelmére, a nemzet, a haza, a szűkebb környezet és a család hagyományainak megismerésére, ápolására nevelés.
- A közösség(ek) felkészítése az sni tanulók integrált nevelésére, általában a másság elfogadására
- A különböző szociális kompetenciák (tolerancia, empátia, alkalmazkodó készség, együttműködés) fejlesztése.
- Az aktív állampolgári, közéleti tevékenységre való felkészülés elősegítése.

4.1 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ SZERVEZETI FORMÁK ÉS TEVÉKENYSÉGI RENDSZER

4.1.1 A TANÍTÁSI ÓRA

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
- b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.
- d) A felső tagozat 5-6. évfolyamán képesség szerinti osztályszintű csoportbontást alkalmazunk matematika valamint magyar nyelv és irodalom tantárgyakból. Célunk a tehetséggondozás és felzárkóztatás maximális megvalósítása a tanulói kompetenciák fejlesztésével, a tananyag strukturáltabb átadása, a tanulók kommunikációs képességének javítása és a középiskolai felvételre való célirányos felkészítés. A csoportok a szaktanárok véleménye alapján átjárhatók (lásd Helyi tanterv bevezetés 5-8. 6.1 pontja).

Az egységes alapokra épülő differenciálás

Intézményünk pedagógiai tevékenysége teret enged a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanuláshoz, a játéknak, a munkának; fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési képességét, akaratát; hozzájárul életmódjuk, motivációink, szokásaink, értékekkel való azonosulásuk fokozatos kialakításához, megalapozásához.

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési céloknak megfelelő tanítási folyamat, tanulási tevékenység.

A tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése.

A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontokra kell figyelemmel lenni:

- Olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendezésére.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportmunkában, a tanulók páros és egyéni oktatásában) a tanulók tevékenységét, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldását, alkotóképességét kell előtérbe állítani.
- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben.
- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében..

4.1.2 AZ ISKOLAI HAGYOMÁNYOK RENDSZERE

A valahová tartozás tudatát, a közösségi eszmék és értékek megbecsülését a hagyományok közvetítik. A hagyomány közösségteremtő és megőrző erő, amely bizonyos állandóságot és folytonosságot teremt az iskola mindennapi életében.

Iskolánk tudatosan ápolja, őrzi, és folyamatosan bővíti hagyományait. A rendszeresen ismétlődő események, a tudatosan kialakított szokások és jelképek erősítik az iskolához való tartozást. Hagyományteremtő és hagyományápoló munkánk során tudatosan támaszkodunk a nevelőtestület és a tanulóközösség véleményére, javaslataira, valamint figyelembe vesszük az iskolahasználó elképzeléseket is.

Célunk:

Az Eötvös Loránd Általános Iskola eddigi hagyományrendszerének működtetése, olyan egyéni arculat formálása, amely jól megkülönbözteti más iskoláktól. Ehhez egységes arculatterv kidolgozása és működtetése.

4.1.2.1 SZERVEZETI HAGYOMÁNYOK:

Iskolánk pedagógiai tevékenységének szerves részét képezik a nevelőtestület, a tanulóközösség és a szülői közösség által létrehozott szervezetek.

A szülői közösség szervezete:

Az egy osztályba járó tanulók szülei közül osztály szülői munkaközösség elnököt, helyettes és szükség szerint további felelősöket választanak. Az osztály SZMK elnökei alkotják az **Iskolai Szülői Munkaközösséget**, s maguk közül elnököt választanak.

A tanulóközösség szervezete a diákönkormányzat:

Élén a diákönkormányzat vezetője (tanuló) áll. Tagja az iskola valamennyi tanulója. Irányító szerve a diák tanács, mely az 5-8. osztályok 2-2 diákképviselőjéből áll. Tájékoztató fóruma a diákközgyűlés (diákparlament), melyet iskolaévenként egyszer hívnak össze.

Munkáját a diákönkormányzatot segítő pedagógus támogatja.

A tanulóközösség által létrehozott szervezetek képviselik a tanulók érdekeit, szolgálják tájékoztatásukat, és részt vesznek az iskola által szervezett kulturális, sport- és turisztikai programok szervezésében és lebonyolításában. Rendszeresen közreműködnek az iskolai élet minden napjainak formálásában.

4.1.2.2 ISKOLATÖRTÉNETI HAGYOMÁNYOK:

Célunk megőrizni és megörökíteni az iskola tanulói és pedagógusai által létrehozott értékeket.

Ennek módjai:

- Eötvös Gála címmel évente műsor mutatja be az adott időszak tehetségeit.
- Évkönyvünk írott formában mutatja be 1-1 tanév történéseit.

- Jubileumi kiadvány megjelentetése (... éves az iskola; az iskola történetének és eredményeinek bemutatása).
- Önálló kiadványok megjelentetése, alkalmanként publikációk, híradások különböző sajtótermékekben.
- Kiállítások szervezése.
- Kapcsolat öregdiákokkal, nyugdíjas pedagógusokkal közös és egyéni találkozásokon, programokon (pedagógusnap, túrák, kirándulások, táborok, farsangi, alapítványi rendezvények).

4.1.2.3 AZ ISKOLAI RENDEZVÉNYEK HAGYOMÁNYAI:

A rendezvények iskolánk egész életét átfogják, a személyiségformálás fontos eszközei. Nyilvánosság előtt zajlanak, ezért az iskola jó hírnevének letéteményesei. E tevékenységek az iskola nevelő-oktató munkájának szerves részét alkotják.

Iskola szintű rendezvények

a) Ünnepek, megemlékezések:

- Tanévnyitó ünnepélyen köszönti az intézményvezető iskolánk legfiatalabb polgárait, az első osztályosokat.
- Az aradi vértanúkra emlékezünk október 6-án. A műsort hagyományosan a humán munkaközösség valamelyik tagja készíti.
- Október 23-ára és március 15-ére nagyszabású, színházi előadás formájú iskolai szintű ünnepélyvel emlékezünk.
- A Föld Napja alkalmából környezetünk védelméről emlékezünk meg.
- Eötvös Loránd születésnapján rendezzük meg az Eötvös-napot, tanulmányi és sportversenyekkel, játékos vetélkedőkkel.
- A pedagógusnap megünneplése évek óta hagyomány, időt szakítunk az elismerések bejelentésére, kötetlen beszélgetésre.
- Ballagás: 8. osztályos tanulóinkat minden évben ünnepélyes keretek közt búcsúztatjuk.
- A tanévzáró ünnepélyen értékeljük a befejezett tanév munkáját, ekkor sorolja fel az intézményvezető az elért eredményeket, osztja ki a tanulóknak a megérdemelt jutalmakat.

b) Rendezvények:

- Színházlátogatás az osztályok és a napközis csoportok szervezésében.
- Nyílt tanítási napon fogadjuk a szülőket az óráinkon.
- Mikulás műsor, ajándékokkal.
- Karácsonyi műsor az aulában a tanulók és a szülők részére.
- Karácsony - osztály és tantestületi keretben.
- Farsang külön program szerint alsó és felső tagozatosoknak.
- Eötvös Loránd kerületi szintű matematikai verseny megrendezése 2-3-4. évfolyamosok részére.
- Diákszékház a felső tagozatos tanulók részvételével.
- Óvodások fogadása órákon, hagyományörző napjainkon és az ehhez kapcsolódó kézműves foglalkozásokon.
- Sportnap, tanár-diákmérkőzések.
- Tagozatgyűlések havonta.
- Az év jeles napjainak rendszeres megünneplése.
- Hagyományos rendezvényeink kibővültek a Támop 3.1.4. pályázat keretén belül minden évben a felső tagozatos osztályok számára megrendezendő témahéttel. Ennek témáját és időpontját minden tanév elején rögzítjük.
- Házi tanulmányi versenyek (próza- és versmondó, népdaléneklő, népi játékos, meseíró, versíró, helyesírási, történelem, matematika, angol, kreatív rajz, néprajz, természetismeret).
- Házi sportversenyek (mezei futóverseny, asztalitenisz, sakk, kosárlabda, röplabda, labdarúgás, váltófutás).
- Budapesti szintű röplabdaversenyek rendezése (Diákolimpia, Budapest Bajnokság) szupermini (8-10 éves), kismini (11 éves), és mini (12 éves) korosztályú gyerekek számára.

c) Egyéb iskolai rendezvények:

- Alapítványi rendezvények (diákok, szülők, pedagógusok számára).
- Papír-, fémdoboz- és elemgyűjtési akcióba való bekapcsolódás.
- Tanulmányi kirándulások – egyéni program szerint.
- Tantestületi tanulmányutak.

d) Fogadóórák, szülői értekezletek:

- Szeptember, január, május hónapokban szülői értekezlet.
- November, április/május hónapokban fogadóóra. Heti egy alkalommal minden kolléga délelőtti fogadóórát is tart.

e) Felvilágosító jellegű előadások:

- Iskolai védőnő által tartott előadások.

- Bekapcsolódás az egészséges életmódra nevelés programjaiba.
- D.A.D.A. program.

f) Táborok, erdei iskola:

- Szabadidős tábor. Nyaranta sok gyermeknek nyújt felejthetetlen élményt.
- Alkotótábor: évente változó helyszínen. Programjában szerepel: videofilm készítése, linómetszés, tűzzománc készítése, gyöngyfüzés, gyöngyszövés, szitázás, sustyafonás, agyagozás, papírhajtogatás, bőrozás, papírmáséskészítés, fonás, hímzés. Ezek mellett a természet-megfigyelése és az egészséges életmódra nevelés is szerepel a programban.
- Erdei iskola. Az alsó tagozatot lezáró több napos bentlakásos komplex program.

A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, melyeken a tantárgyi témák komplex feldolgozása történik. Az erdei iskolai foglalkozásokon és a táborozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok gyermekei is részt tudjanak venni.

4.1.2.4 AZ ISKOLAI KÖRNYEZET ALAKÍTÁSÁNAK HAGYOMÁNYAI:

Az iskolai környezet esztétikus alakítása az ízlésnevelés nélkülözhetetlen része. Az ízlésnevelés nehéz dolog. Meg kell küzdeni azokkal a rossz hatásokkal, beidegződésekkel, amelyeket a tanulók esetleg a korábbi környezetükből hoznak, másfelől azokkal a negatív hatásokkal, amelyek az embert nap, mint nap érik. Az iskolai környezet igényes alakításával el kell érni, hogy példa legyen a tanulók számára, s ez által a negatív környezeti hatások veszítsenek erejükből.

Az iskola szűkebb és tágabb világa harmóniát mutatva alakuljon!

Szűkebb környezet: osztálytermek, csoportszobák, ebédlő.

Tágabb környezet: folyosók, aula, udvar.

4.1.2.5 A TELEPÜLÉS ÉS ISKOLA KAPCSOLATÁNAK HAGYOMÁNYAI:

- A kerület óvodáival, általános és középiskolaival folyamatosan tartjuk a kapcsolatot. Az óvodásokat minden évben több alkalommal fogadjuk iskolánkban kézműves foglalkozásokon, hagyományörző napjainkon és bemutató órákon. Ízelítőt kapnak a tanórákon folyó munkáról, melyben ők is aktívan részt vesznek. Az óvodások szülei nyílt napon nyerhetnek betekintést iskolánk életébe. Alkalmanként meg is látogatjuk őket hagyományörző műsorainkkal.
- A kerület általános iskolái, a kerületi pedagógiai intézet és a kerületi diáksport szövetség rendezvényein, tanulmányi versenyein rendszeresen részt veszünk.
- Évek óta iskolánk rendezi a kerület 2-3-4. osztályos tanulói számára az Eötvös Loránd matematika versenyt.
- Kerületi szakmai napok, bemutatók, továbbképzések alkalmával hospitálhatunk a kerület középiskolaiban is.
- Jó a kapcsolatunk a Rózsa Művelődési Házzal. Alsó tagozatosaink évente több alkalommal tekintik meg itt a Lőrinci Színpad előadásait.
- Iskolánk aulájában vándorkiállításoknak biztosítunk helyet.

4.1.2.6 EGYEBEK:

- Átfogó intézményi arculat megjelenése (iskolai póló viselése rendezvényeken, sportversenyeken, logós levélpapír, logós pecsét használata pl. okleveleken, stb).

5 AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK; A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNERI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

5.1 AZ ISKOLA KÖZÖSSÉGEINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSE

5.1.1 AZ ISKOLAVEZETÉS ÉS A NEVELŐTESTÜLET EGYÜTTMŰKÖDÉSE

1. A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató segítségével a megbízott pedagógus vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.
2. Az együttműködés fórumai:
  - az iskolavezetés ülései,
  - az iskolai törzskar ülései,
  - a különböző értekezletek (nyitó, záró, osztályozó)

- megbeszélések,
  - online megvalósuló szakmai együttműködések
3. A fent említett fórumok időpontját az iskola éves munkaterve határozza meg.
  4. Az iskolavezetés az aktuális feladatokról a tanári szobában elhelyezett hirdetőtáblán, valamint írásbeli tájékoztatókon, körözvényeken keresztül értesíti a nevelőket.
  5. A törzskar tagjai kötelesek:
    - A törzskar ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
    - az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az iskolavezetés, az iskolai törzskar felé.
  6. A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskolavezetéssel, az iskolai törzskarral.

5.1.2 A PEDAGÓGUSOK KAPCSOLATTARTÁSA, EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Az intézmény pedagógusainak közössége nevelési-, oktatási kérdésekben az iskola legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve. A pedagógusok közötti állandó kapcsolattartás, akadálytalan információ-áramlás elengedhetetlen a gyerekekkel való mindennapi munkában. A pedagógus megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, a vitákban képes másokat meggyőzni és ő maga is meggyőzhető. A kapcsolattartás és együttműködés egyik formája az online csatorna, valamint az infokommunikációs eszközök.

5.1.2.1 A SZAKMAI MUNKAKÖZÖSSÉGEK EGYÜTTMŰKÖDÉSE

1. Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.
2. A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:
  - a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
  - iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
  - iskolán kívüli továbbképzések,
  - a tanulók számára szervezett pályázatok, tanulmányi, kulturális és sportversenyek.
3. A szakmai munkaközösségek vezetői a törzskar ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.

5.1.2.2 EGYÜTTMŰKÖDÉS EGY MUNKAKÖZÖSSÉG TAGJAI KÖZÖTT

Az azonos pedagógiai feladatot végző nevelők alkotnak munkaközösséget, általában havonkénti rendszerességgel tartják értekezleteiket, ahol –szükség esetén- az iskolavezetés képviselője is részt vesz.

5.1.2.3 EGY OSZTÁLYBAN TANÍTÓ NEVELŐK KAPCSOLATTARTÁSA

Egy adott osztályban felmerülő problémák kezelésére hivatott, összejövetelük alkalmoszerű, de félévenként legalább egyszeri.

5.1.3 A NEVELŐK ÉS A TANULÓK KAPCSOLATTARTÁSA ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSE

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat munkáját segítő tanár és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközygyűlésen, valamint havonta a tagozatgyűlésen,
  - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben) keresztül írásban) tájékoztatják.
3. A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselők útján – az iskola igazgatóságához, az osztályfőnökhöz, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.
4. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetésével, a nevelőtestülettel, a nevelőkkel, vagy a diákönkormányzattal.

5. Az együttműködés, kommunikáció elősegítésére online közösségeket hoz létre, vagy javasol, ahol értékteremtő, tevékeny, követendő mintát mutat a diákoknak a digitális eszközök funkcionális használatának terén életkori sajátosságaiknak megfelelően.

Kapcsolattartás a szülői közösséggel, az iskolatanáccsal

Az iskolán belül minden osztályban 1-3 fő szülő képviseli az adott osztály szülői közösségét. A képviselőket az osztályok közössége a tanév első szülői értekezletén választja meg. Az osztályban felmerülő javaslatokat, problémákat ők tolmácsolják az osztályfőnök felé, majd az osztályfőnök közvetíti azt az iskolavezetés felé.

Az osztályok képviselői maguk közül iskolai szintű szülői képviselőt választanak, aki elsődlegesen tartja a kapcsolatot az iskola vezetésével.

A szülői közösséggel a kapcsolatot az iskola intézményvezetője tartja.

A szülői közösség megkeresésére az intézményvezető, illetőleg az érintett intézményvezető-helyettes a szükséges információkat, tájékoztatást köteles megadni, illetőleg a működésükhöz szükséges feltételek megteremtéséről köteles gondoskodni.

A szülői közösség részére az intézményvezető évenként legalább egy alkalommal, de megkeresésre tizenöt napon belül részletes tájékoztatást ad az iskola feladatairól, működéséről, tanulói jogviszonnyal összefüggő kérdésekről.

Az iskola intézményvezetője vagy a felsős intézményvezető-helyettes az osztályok képviselőit, és különösen az iskolai képviselőt rendszeresen, de legalább évente két alkalommal tájékoztatja az iskolában folyó nevelő és oktató munkáról, a tanulókat érintő kérdésekről.

Az osztályfőnökök rendszeres kapcsolatot tartanak az osztályban működő szülői közösség tagjaival.

A szülői közösség ülésein részt vehet az iskola intézményvezetője, mint meghívott.

A szülői közösség véleményezési joggal részt vesz a tanulók jogainak érvényesítésével, kötelezettségeinek teljesítésével összefüggésben az intézmény által hozott döntések, intézkedések ellen benyújtott kérelmek elbírálásában.

A szülői közösség véleményt nyilváníthat az intézmény működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A szülői közösség véleményét ki kell kérni a pedagógiai program, az SZMSZ, a házirend elfogadása előtt.

Az iskolatanács a jogszabályban meghatározott módon kerül felállításra és végzi munkáját.

5.1.4 A PEDAGÓGUSOK ÉS A SZÜLŐK KAPCSOLATTARTÁSA ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSE

1. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola intézményvezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola intézményvezetője legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

2. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

b) Családlátogatás

Feladata a gyermekek családi háttérének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

c) Szülői értekezlet

Feladata a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása:

- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

d) Fogadóóra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása során tájékoztatás a gyermek tanulmányi munkájáról, magatartásáról, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

e) *Nyílt tanítási nap*

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

f) *Írásbeli tájékoztató*

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

g) *Kapcsolattartás telefonon*

Az azonnali tájékoztatást teszi lehetővé. A szülők gyermekük megbetegedéséről haladéktalanul tájékoztatni kötelesek az osztályfőnököt. Így az osztályfőnök időben tud gondoskodni arról, hogy a beteg tanuló információt kapjon az iskolában elvégzett munkáról, a házi feladatokról. Ezzel elkerülhetjük a lemaradást.

Sürgős esetekben a pedagógus is tájékoztatást nyújthat a szülőnek gyermekével kapcsolatban.

h) *Iskolai, iskolán kívüli rendezvények*

Az iskolai tanítás nélküli munkanapokra, illetve egy-egy munkaszüneti napra szervezett programjaira, iskolai ünnepélyekre, témahét záró rendezvényére, projektnapokra szeretettel hívjuk és fogadjuk a szülőket. Ha lehetséges, bevonjuk őket a szervezésbe, lebonyolításba.

Kihasználjuk a kapcsolattartás lehetőségét az iskolán kívüli programokon is, kirándulások, túrák, színház-, mozi- és múzeumlátogatások alkalmával.

Kifejezetten a szülők részére szervezzük az Eötvös Gálát.

3. A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
4. A szülők és a tanulók a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az iskola igazgatóságához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőjéhez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.
5. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola intézményvezetőségével, nevelőtestületével.
6. A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola intézményvezetőjétől, intézményvezető-helyetteseitől, valamint nevelőitől; az intézményvezetői, intézményvezető-helyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.
7. Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismerni.
8. A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - az iskola honlapján;
  - az iskola fenntartójánál;
  - az iskola irattárában;
  - az iskola könyvtárában;

5.1.5 A PEDAGÓGUSOK ÉS A PEDAGÓGIAI MUNKÁT SEGÍTŐ DOLGOZÓK KÖZÖTTI KAPCSOLATTARTÁS

A pedagógiai munkát segítő – a fenntartó illetve a működtető(k) alkalmazásában álló dolgozók (iskolaitkár, gazdasági ügyintéző, rendszergazda, oktatástechnikus, orvos, védőnő, pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógusok, portások, konyhai dolgozók, takarítók, karbantartók) munkája nélkülözhetetlen az intézmény mindennapi életében

Az együttműködés gyakorisága feladatfüggő, a kapcsolattartást az iskola vezetése koordinálja.

5.1.6 AZ ISKOLAI MUNKA MEGFELELŐ SZINTŰ IRÁNYÍTÁSÁNAK ÉRDEKÉBEN AZ ISKOLA VEZETÉSÉNEK ÁLLANDÓ MUNKAKAPCSOLATBAN KELL ÁLLNIA AZ ALÁBBI INTÉZMÉNYEKKEL:

- Az intézmény fenntartójával - Klebelsberg Intézményfenntartó Központ.
- Az intézmény működtetőjével - Bp. XVIII. kerület Önkormányzat – GESZ és Városgazda XVIII.
- A területileg illetékes önkormányzati képviselőtestülettel és polgármesteri hivattal: Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata.
- A Pedagógiai Oktatási Központtal.
- A területileg illetékes Nevelési Tanácsadóval. Az osztályfőnök, a fejlesztő pedagógus, a gyermekvédelmi felelős, a szülő bevonásával kezdeményezi a tanulók vizsgálatát. A vizsgálatok eredményéről tájékoztatja az érintett szaktanárokat, tanítókat.
- A beszéd fogyatékos tanulók vizsgálatát végző Beszédvizsgáló Intézettel, illetve a logopédiai megsegítést végző EGYMI-vel.
- A szakértői bizottságokkal.
- A helyi oktatási intézmények vezetőivel és tantestületeivel.
- Az iskola rendszeres kapcsolatot tart fenn a kerület óvodáival. Minden évben tájékoztatót küldünk az iskolában folyó oktató-nevelő munkáról. A körzetünkbe tartozó óvodák gyermekeit meghívjuk bemutató órára, Mikulás ünnepségre, március 15-ei ünnepélyünkre, a napközis hagyományörző foglalkozásokra és az azokat követő kézműves foglalkozásokra. A beíratások előkészítjük, a beiskolázások tapasztalatait értékeljük. A kapcsolatot az igazgató és az alsós igazgatóhelyettes tartja.
- Középfokú oktatási intézményekkel. A pályaválasztási hét programjaira mozgósítjuk a szülőket, tanulókat. Pályaválasztási szülői értekezlet keretében lehetőséget adunk a középiskolák bemutatkozására. A középiskolai nyílt napokon lehetővé tesszük tanulóink részvételét. Középiskolába felvett tanulóink tanulmányi előmeneteléről információt szerzünk. A középiskolákkal a felső tagozatos intézményvezető - helyettes tartja a kapcsolatot.

A munkakapcsolatok megszervezéséért, irányításáért az intézményvezetője a felelős.

Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel, gazdálkodókkal:

- Az iskolát támogató alapítvány kuratóriumával.
- Közművelődési intézményekkel.
- Figyelemmel kísérjük a kerületi művelődési házak, kerületi könyvtár programjait és csoportokat szervezünk rendezvényeikre.
- Társadalmi egyesületekkel.
- Termelő, gazdálkodó szervezetekkel, vállalkozásokkal.
- Gyermek- illetve ifjúsági szervezetekkel.
- Egyházak helyi gyülekezeteivel.

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az intézményvezető vagy az intézményvezető- helyettes a felelős.

Az iskolában működő szakmai munkaközösségek a nevelők szakmai, pedagógiai munkájának segítése, fejlesztése céljából bekapcsolódnak a kerületi szakmai munkaközösségek munkájába. Felelősök a munkaközösség-vezetők.

A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola vezetősége rendszeres kapcsolatot tart fenn a területileg illetékes egészségügyi dolgozókkal (iskolaorvos, iskolai védőnő) és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.

A tanév elején egyeztetik a felmentettek, gyógytestnevelésre utaltak körét, az oltások, szűrővizsgálatok rendjét.

A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn a kerületi és a helyi gyermekjóléti szolgálattal.

Szükség esetén telefonon, illetve írásban megkeresi a szolgálat vezetőjét, az érintett családgondozót. A megtett intézkedésről szóban tájékoztatja az iskola vezetőjét vagy helyettesét.

Indokolt esetben a gyermekvédelmi felelős kapcsolatba lép a gyermekek átmeneti otthonával.

A munkakapcsolat felügyeletéért az intézményvezető vagy az intézményvezető-helyettes a felelős.

6 A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE (DIÁKÖNKORMÁNYZAT)

A diákönkormányzat jogosítványait, működésének jogi kereteit a 2011. évi CXCV. Nemzeti köznevelésről szóló törvény 48. §-a, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 120. §-a határozza meg.

A diákönkormányzat munkáját felelős tanár segíti, aki eljárhat a diákönkormányzat képviselőjében, biztosítja az információáramlást a tantestület és a diákönkormányzat között, koordinálja a diákönkormányzat munkáját.

A diákönkormányzat működéséhez a délutáni órákban az iskola helyiséget biztosít.

A tantestület aktívan, segítő módon vesz részt a diákönkormányzat által szervezett szabadidős programokon.

A diákönkormányzat rendszeres gyűlései biztosítják a tanulók vélemény-nyilvánításának és tájékoztatásának lehetőségét. A megbeszéléseken részt vesz a diákönkormányzat munkáját segítő tanár, indokolt esetben a tantestület bármely tagja, illetve az iskola vezetősége.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- a) saját működéséről,
- b) a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- c) hatáskörei gyakorlásáról,
- d) egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- e) az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről.

A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá. Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével. Az SZMSZ jóváhagyásáról a nevelőtestületnek a jóváhagyásra történő beterjesztést követő harminc napon belül nyilatkoznia kell. Az SZMSZ-t vagy annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a nevelőtestület harminc napon belül nem nyilatkozik.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- a) az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- b) a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- c) az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- d) a házirend elfogadása előtt,
- e) a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- f) a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- g) a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- h) az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- i) az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- j) a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- k) az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola működését.

A diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint.

A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákönkormányzatok jogosultak szövetséget létesíteni, továbbá ilyenhez csatlakozni. A szövetség az iskolában a diákönkormányzat jogait nem gyakorolhatja.

7 A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

7.1 A PEDAGÓGUSOK INTÉZMÉNYI FELADATAI

A pedagógusok alapvető feladatai

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.

- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátásával töltse.
- Heti teljes munkaidejének ötvenöt-hatvanöt százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaideje feletti részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása, a tanuló megszerzett tudásának beépítése a pedagógiai munkájába.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A helyi tanterv figyelembevételével az alkalmazott segédletek, eszközök, felszerelések kiválasztása.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon, terveit az óra eredményességének függvényében felülvizsgálja.
- Fogalomhasználata pontos, következetes.
- Célszerűen használja a digitális, online eszközöket.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Épít a tanulók szükségleteire, céljaira, igyekszik felkelteni és fenntartani érdeklődésüket, bizalommal teli légkört alakít ki.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátíttatása a nevelő által tanított tanulók körében.

A tehetséges tanulók gondozása

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre, stb.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre, stb.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.

- Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók körében.

A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
- Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdélután, karácsonyi ünnepség).
- Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
- A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.

Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

- Az iskolai diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.
- Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.
- Iskolai szintű kirándulások, táborok önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon.

Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri köteleességek teljesítése.
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az órákőzi szünetekben.
- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
- Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.

Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében

- Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.
- Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

- Másoddiploma megszerzésére irányuló továbbtanulásban való részvétel.
- Továbbképzéseken való részvétel.
- A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.

Az iskolai munka színvonalának emelése

- Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
- Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
- Az iskolai alapítvány működésének segítése.
- Az iskolai munka színvonalának javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése, megvalósítása (innováció).
- Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
- Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.

Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

- Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
- Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

Aktív részvétel a tantestület életében

- A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
- Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
- Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényein.

Az iskola képvisellete

- A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.
- Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.
- Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviselői szervezetek tevékenységébe.
- A település rendezvényein, eseményein való részvétel.

- Aktív részvétel, tisztségek vállalása a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

A vezetői feladatok ellátása

- Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
- Az egyes vezetői feladatok (tervezés, döntés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
- A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

- A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
- Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.
- Kellő figyelem, érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

7.2 AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

7.2.1 AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

- Az osztályközösség tudatosan megtervezett irányításával az iskolai életben aktívan résztvevő, megfelelő magaviseletű osztályközösséget alakít ki.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- A csoportban felmerülő konfliktusokat felismeri, helyesen értelmezi, és hatékonyan kezeli.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítást és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hónap végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- A tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész évi munkájának nevelőtestületi dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, vagy intőben részesíti. Súlyosabb esetekben igazgatói figyelmeztetést vagy intőt kezdeményez. Kirívóan súlyos esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.

- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervzetét (osztályfőnöki tanmenet).
- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.
- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Kitölti és vezeti az osztálynaplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Tanév elején kitölti a tanulók tájékoztató füzetét, tanév közben havonta ellenőrzi a tájékoztató füzet vezetését (érdemjegyek, egyéb beírások, szülői aláírások).
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

7.2.2 AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TERVEZÉSE

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

- a) A tanév elején összeállított munkaterv
  - Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
  - Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
  - Tervezett tanórán kívüli programok.
  - Az osztály diákközösségének vezetői.
  - Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.
- b) Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán
  - Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
  - Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
  - Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.

7.2.3 AZ OSZTÁLYFŐNÖK ÁLTAL AZ OSZTÁLYRÓL KÉSZÍTETT STATISZTIKÁK, JELENTÉSEK

Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról

- Tanulók száma, ebből leány
- Állami nevelt (gondozott)
- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló
- Beilleszkedési tanulási, magatartási, zavarral küzdő tanuló
- Sajátos nevelési igényű tanuló
- Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló
- Az étkezőkből csak ebédelő, illetve háromszor étkező tanuló
- Az iskolába járás alól felmentett tanuló (magántanuló)
- Más településről bejáró tanuló
- Nem magyar állampolgár
- Évfolyamismétlő

Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma
- Osztályozott tanulók száma
- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga
- Az osztály tanulmányi átlaga
- Kitűnő tanulók száma
- Szaktárgyi dicsérek száma tanulónként a tanév végén
- Egy tantárgyból bukott tanulók száma
- Két tantárgyból bukott tanulók száma
- Három vagy több tantárgyból évfolyamismétlésre bukott tanulók száma

- Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői
- A középiskolai felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán elért eredmények (magyar, matematika)
- Továbbtanulás iskolatípusok szerint
- Gimnáziumba felvett tanulók száma és aránya
- Szakközépiskolába felvett tanulók száma és aránya
- Szakiskolába (szakmunkásképzőbe) felvett tanulók száma és aránya

7.2.4 AZ OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRÁK TÉMAI

a) *Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák a tanév legelső osztályfőnöki óráin*

- A házirend szabályainak megbeszélése.
- Az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése.
- Balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése, visszakérdezése.
- Az osztályközösség gyermekvezetőinek megválasztása.
- Az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése.
- Az iskola környékére vonatkozó közlekedési ismeretek és veszélyhelyzetek megbeszélése.

b) *Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák*

- Félévente egy alkalommal egészségvédelmi téma (helyes táplálkozás; az alkohol- és kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre; a személyes higiénia; a szexuális fejlődés) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségével igénybe vételével.
- Elsősegély-nyújtási alapismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja.
- Félévente egy alkalommal az elsősegély-nyújtás alapismereteinek gyakorlati elsajátítása céljából az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségével igénybe vétele.
- Az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén.
- Megemlékezés nemzeti ünnepeinkről október 23-án és március 15-én.
- Megemlékezés a magyar kultúra napjáról, a költészet napjáról, a holokauszt áldozatainak emléknapjáról (8. évfolyam), a Föld napjáról és a Nemzeti Összetartozás Napjáról.
- Megemlékezés az iskola névadójáról.
- Osztálykirándulás előkészítése.

8 A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

8.1 SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓ

8.1.1 A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓ ISKOLAI NEVELÉSÉNEK, OKTATÁSÁNAK IRÁNYELVE

A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, a Nat és a 32/2012 (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve rájuk vonatkozó előírásait,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a fővárosi, megyei feladat ellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet,
- a szülők elvárásait és
- az általuk nevelt tanulók sajátosságait.

Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a többi tanulóval részben vagy egészben együtt (integráltan), azonos iskolai osztályban történő, illetve az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, iskolai osztályban a sajátos nevelési igényű tanulók számára külön szervezett (gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményekben) nevelésére, oktatására.

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása 1-4 évfolyamon szegregált formában, felső tagozaton a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

8.1.1.1 AZ IRÁNYELV CÉLJA

Az irányelvben foglaltak célja, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél:

- a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,

- az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- ha szükséges, a fejlesztés az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is terjedjen ki,
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai az intézmények pedagógiai programjainak tartalmi elemei legyenek,
- a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érvényesítése érdekében meghatározza:

- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosításának, elhagyásának vagy egyszerűsítésének, illetve új területek bevonásának lehetőségeit,
- a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit,
- a nevelés, oktatás és fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű időbeli kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

8.1.2 AZ SNI TANULÓK HABILITÁCIÓS, REHABILITÁCIÓS CÉLÚ ELLÁTÁSA

A sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs, rehabilitációs célú ellátása a tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket az iskolák a pedagógiai programok és helyi tantervek kialakításakor veszik figyelembe. A sajátos nevelési igény kifejezi: a) a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását, b) az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszhetőségét. A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

8.1.2.1 A HABILITÁCIÓS, REHABILITÁCIÓS TEVÉKENYSÉG KÖZÖS CÉLJAI ÉS FELADATAI

- a) Az érzékszervi, értelmi, beszéd- és egyéb fogyatékoságból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása.
- b) Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- c) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- d) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- e) Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- f) Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- a) A fogyatékoság típusa, súlyossága.
  - b) A fogyatékoság kialakulásának ideje.
  - c) A sajátos nevelési igényű tanuló
    - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
    - képességei, kialakult készségei,
    - kognitív funkciói, meglévő ismeretei.
  - d) A társadalmi integráció kívánalmai: lehetséges egyéni életút, továbbtanulás, pályaválasztás, életvitel.
- A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket meg kell jeleníteni az intézmény pedagógiai programjában, az intézmény minőségirányítási programjában (tervezési és ellenőrzési szinten), a helyi tantervben műveltségi területek, tantárgyak programjában, a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban, az egyéni fejlesztési tervben.

8.1.3 A SZÜKSÉGES PEDAGÓGIAI FELTÉTELEK BIZTOSÍTÁSA AZ SNI TANULÓK SZÁMÁRA

A nevelés, oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a közoktatási törvény foglalja össze. Ezek:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.
- Az integrált nevelésben, oktatásban részt vállaló nevelési, oktatási intézmények vegyék igénybe az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

8.1.4 ISKOLÁNKBAN, MINT TÖBBSÉGI INTÉZMÉNYBEN MEGVALÓSULÓ (INTEGRÁLT) NEVELÉS, OKTATÁS

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos

nevelési igényű tanulókkal együtt történő - integrált - oktatásuk. Iskolánk, mint az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget.

Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- Az iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.
- Az együttnevelést megvalósító pedagógusok, a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki
  - a) a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző - módosulásait;
  - b) szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
  - c) a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, adott esetben megváltoztatja eljárásait, az adott szükségletre igazodó módszereket alkalmaz.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő - a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező - gyógypedagógiai tanár/terapeuta az együttműködés során

- a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- b) javaslatot tesz a fogyatékosság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására
- c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- e) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükségletre igazodó módszerváltásokra;
- f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- g) terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon - egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben -, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.
- h) segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- i) segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

8.1.5 A HALLÁSSÉRÜLT (SIKET, NAGYOTHALLÓ) TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI

8.1.5.1 A HALLÁSSÉRÜLT TANULÓ

A hallássérült tanulónál - a hallás hiánya vagy csökkenése miatt - a szokásostól eltér a nyelvi kommunikáció fejlettsége (beszédértés, szövegértés, szókinés, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.), és ennek következtében a megismerő tevékenység és egyes személyiségjegyek fejlődése. A tanuló nyelvi kommunikációja intenzív fejlesztést igényel, mert ennek szintje általában nem korrelál életkorával, hallásállapotával – melytől pozitív és negatív irányú eltérés is lehet.

- a) A *nagyothalló* tanulónál (a beszédterületben mért hallásszintek átlaga enyhe nagyothallás esetén 30-45 dB, közepes nagyothallás esetén 46-65 dB, súlyos nagyothallásnál 66-90 dB) a hallás csökkenése akadályozottságot jelent a hangzó beszéd elsajátításában és értésében. Ennek mértéke a súlyos kommunikációs zavartól a normál nyelvhasználat megközelítésének szintjéig terjedhet.
- b) A *hangos beszéd kialakulása után hallássérültté vált* tanulók nehezen dolgozzák fel a hallás elvesztésével fellépő állapotváltozást: a nehezített kommunikációt, a környezettel való kapcsolatuk beszűkülését. Ebben az esetben fokozott segítséget igényelnek a kompenzációs csatornák kialakításához.

8.1.5.2 A HALLÁSI FOGYATÉKOS (SIKET, NAGYOTHALLÓ) TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSE

A hallássérült tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, a fejlesztés megkezdésének ideje. A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg. A komplex ellátás a korai és óvodai nevelésre építkezve, döntően a szurdopedagógiában használatos módszerek alkalmazásával, megfelelő audiológiai ellátással, a nagy teljesítményű hallókészülékek, hatékony hangátviteli technikák használatával és/vagy a legkorszerűbb műtéti technika alkalmazásával beépített cochleáris implantátumokkal történik. A felsoroltak együttesen határozzák meg a hallássérült tanuló eredményes nevelhetőségét, oktathatóságát.

8.1.5.3 A HALLÁSSÉRÜLT TANULÓK TÖBBSÉGI ISKOLÁBAN TÖRTÉNŐ EGYÜTTNEVELÉSE

A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi iskolában történő együttnevelés egyéni döntést igényel. Alapja az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye.

Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

Az adott iskola tantervének legyen része az a tananyag és követelmény, értékelési mód, melyet a hallássérült gyermek speciális fejlesztése igényel.

Külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkodásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő tanulási nehézségének leküzdéséhez.

Az értékelés része olyan követelmény legyen, mely a tanuló sérülését figyelembe véve, halló társaival azonos szinten vagy módon teljesíthető. Az értékelésnél figyelembe kell venni az egyéni fejlesztési terv követelményeit.

A hallássérült tanuló fejlesztési stratégiájának kialakítását segíti a szakirányú végzettségű, integrált oktatásban tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus. Az eredményesség érdekében szükség van a szülők és az iskola együttműködésére.

Az integráltan tanuló hallássérült gyermek számára biztosítani kell pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik (pl. audiológiai gondozás).

Ennek megszervezéséhez a szakértői javaslat, a hallássérültek iskoláiban létrejött egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények részéről történő folyamatos tanácsadás, - mint pedagógiai szakszolgálat, és szervezett továbbképzés, egyéb pedagógiai-szakmai szolgáltatás nyújthat segítséget.

A hallássérült tanulók nevelésében a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.

8.1.6 AZ ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSE**8.1.6.1 AZ ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓ**

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók akadályozottsága, személyiségfejlődési zavara, az idegrendszer különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/vagy funkciózavarával függ össze. Az enyhe fokú értelmi fogyatékos (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

8.1.6.2 AZ ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK NEVELÉSI, OKTATÁSI SZEMPONTÚ JELLEMZŐI

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési stb. rendellenességeket mutatnak, amelyek vagy oksági összefüggésben állnak az értelmi fogyatékossgal, vagy következményesen egyéb hatásokra alakulnak ki. A nevelésükhöz szükséges feltételek:

- a) a fogyatékossg típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta foglalkoztatása,
- b) speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- c) a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés és terápia hatására fejlődésük a mentális képességek területén is számottevő lehet.

8.1.6.3 AZ INTEGRÁLT KERETEK KÖZÖTT NEVELT ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK FEJLESZTÉSE

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében a NAT Irányelvben leírtakat

kell alkalmazni, figyelembe véve a befogadó intézmény pedagógiai programját, helyi tantervét. A befogadó intézmény pedagógiai programjában szerepelnie kell a fogyatékos tanuló nevelése-oktatása sajátos elveinek, és figyelembe kell vennie a tanulást, fejlődést nehezítő körülményeket is. Amennyiben a tanuló állapota megkívánja, úgy más szakembert (pl. terapeuta, logopédus, pszichológus, orvos, konduktor) is be kell vonni a fejlesztő munkába.

8.1.6.4 A PEDAGÓGIAI ÉS EGÉSZSÉGÜGYI CÉLÚ HABILITÁCIÓ, REHABILITÁCIÓ

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható rehabilitációs, rehabilitációs nevelés célja az értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja. A fogyatékoságból eredő hátrányok csökkentését segítő programok az iskola helyi tantervének részeként működnek. A gyógypedagógus, a terapeuta készíti el a fejlesztő programot, amely a tanuló különleges gondozási igényére épül. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység során a fejlesztő programok készítésekor és elemzésekor elsődlegesen azt kell figyelembe venni, hogy a gyógypedagógiai nevelés, a terápiás eljárás és eszközrendszer miként tud vagy tudott hozzájárulni a pszichikai, a fiziológiai funkciók zavarának korrigálásához, kompenzálásához, a funkcionális képességek csökkenéséből, a funkciók fejletlenségéből eredő zavarok kezeléséhez, a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentéséhez.

8.1.7 A BESZÉDFOGYATÉKOS TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI

8.1.7.1 A BESZÉDFOGYATÉKOS TANULÓ

Beszédfogyatékos az a tanuló, akit a szakértői bizottság a sajátos nevelési igény megállapítása céljából diagnosztikus protokollra épülő komplex állapotfelmérés alapján annak minősít. A beszédfogyatékos tanulónál a fentiek – az egészen enyhe alaki eltérésekhez társuló, észlelési és feldolgozási problémáktól az érthetetlen beszédig – sokféle változatban előfordulhatnak. A súlyos beszédfogyatékos tanulónál a kommunikációs zavarok következtében különböző másodlagos pszichés eltérések (magatartási zavar) alakulhatnak ki. A fenti tünetek együttesen tanulási akadályozottságot is kiválthatnak. Amennyiben a beszédfogyatékos a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló a továbbiakban is folyamatos gyógypedagógiai/logopédiai ellátásra szorul, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd és nyelvi teljesítmény jellegétől függ.

8.1.7.2 A HALMOZOTTAN BESZÉDFOGYATÉKOS TANULÓ

A beszédzavarok egy-egy tanulónál halmozottan is előfordulhatnak. A leggyakrabban a megkésett, illetve akadályozott beszédfejlődés, a komplex nyelvi fejlődési zavar jelenik meg a tünetek sokféleségével tarkítva. Nem ritka a megkésett/akadályozott beszédfejlődés-hadarás-dadogás együttese. Az iskolai szakaszban ennek olvasás-, írászavar-kihatása is megmutatkozik. A tünetek megjelenhetnek párhuzamosan, de előfordul a tünetváltás jól ismert jelensége is, amikor pl. a kiejtés javítását, javulását követően dadogás, hadarás lép fel. Ilyen esetekben a fejlesztési elvekre épülő terápiák tudatos alkalmazása a rehabilitáció döntő tényezője.

8.1.7.3 A BESZÉDFOGYATÉKOS, A BESZÉD - ÉS NYELVI FEJLŐDÉSBE AKADÁLYOZOTT TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK ALAPELVEI, CÉLJA ÉS KIEMELT FELADATAI

A beszédfogyatékos tanuló iskolai fejlesztésében, speciális nevelési igényeinek kielégítésében elsőbbséget kell biztosítani az ép beszélő környezetben integráltan történő oktatásnak a különleges gondozási igény feltételeivel is rendelkező többségi általános iskolában. Ez biztosíthatja a tanulók számára a felfelé nivellálást segítő pedagógiai környezetet. A beszédfogyatékos tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése alól mentességben részesülhet.

Alapelvek:

- Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai megegyeznek a NAT-ban alkalmazott szakaszolással.
- A beszédfogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók integrált oktatását felvállaló iskolának inkluzív pedagógiai szemlélettel és a különleges nevelési, oktatási, fejlesztési igény személyi és tárgyi feltételeivel kell rendelkeznie.
- A gyermek harmonikus személyiségfejlődése érdekében a pedagógusok, a logopédus és a szülő szorosan együttműködik.
- A NAT alkalmazása.

Fejlesztési területek, nevelési célok:

A beszédfigyatekos tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok, az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek az irányadóak, de azok fejlődési útjai, módjai, és kialakulásuk időtartama módosulhat.

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés, állampolgárságra, demokráciára nevelés, családi életre nevelés, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, fenntarthatóság, környezettudatosság, gazdasági és pénzügyi nevelés, média tudatosságra nevelés.

A beszédfigyatekos tanulók esetén kiemelt jelentőséggel bír, hogy használni tudják az ismeretszerzés legmodernebb eszközeit (pl. internet).

- Kulskompetenciák fejlesztése

A beszédfigyatekos tanulók nevelése, oktatása, fejlesztése a Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeire épül. Alapelveiben, céljaiban illeszkedik a NAT-ban megjelenő kulskompetenciákhoz, a kiemelt fejlesztési tartalmakhoz.

Feladatok:

- A beszédfigyatekos tanulók fejlesztésében törekedni kell a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszédműködés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.
- A fejlesztés legyen tudatos és tervszerű.
- A módszerek megválasztásakor az életkor, a pszichikai sajátosságok, a beállítódás, az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, és a korrekció adott szakaszának figyelembevétele szükséges.
- A fejlesztésben meghatározó a sokoldalú percepció fejlesztés, melynek során a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítve fejlődnek.
- Fontos a transzferhatások tudatos kihasználása.
- A beszédfigyatekos tanulók nevelése, oktatása megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.
- A súlyos beszédfigyatekos tanulók fejlesztése intenzív és folyamatos.
- A fejlesztést a szülők támogató együttműködése segíti. A terápiában - a minél gyorsabban automatizált jó beszéd szint elérése érdekében - a tanulóval kommunikáló valamennyi felnőtt legyen partner.

8.1.8 LOGOPÉDIAI EGYÉNI ÉS CSOPORTOS TERÁPIA A LEGGYAKORIBB KÓRFORMÁK ESETÉBEN

A beszédfigyatekos tanuló - függetlenül attól, hogy az iskolai nevelésben, oktatásban integráltan vagy szegregáltan részesül-e - az iskolai oktatás keretében, annak részeként vesz részt a beszéd technikai és tartalmi fejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson. A beszédfigyatekosság eltérő kórformái szerint a rehabilitációs feladatok is eltérőek.

A beszédészlelés és beszédmegértés zavarai lehetnek: megkésett/akadályozott beszédfejlődés, dadogás, hadarás, diszfónia, orrhangzós beszéd.

8.1.8.1 A LOGOPÉDIAI TERÁPIA FELADATA:

- a mozgások (beszédmozgások és finommotorika) speciális fejlesztése,
- grammatikai rendszer rendezése, fejlesztése, verbális munkamemória fejlesztése
- a beszédre irányuló figyelem és emlékezet fejlesztése,
- az aktív és a passzív szókincs bővítése,
- verbális és nonverbális kifejezőkészség fejlesztése,
- a gondolkodási stratégiák fejlesztése
- a beszédészlelés és -megértés fejlesztése,
- az olvasás/írás/helyesírás zavar megelőzése

8.1.8.2 PSZICHÉS FEJLŐDÉSI ZAVARRAL KÜZDŐ TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI, FAJTÁI:

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájú specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,

- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

8.1.9 AUTIZMUS SPEKTRUM ZAVARRAL KÜZDŐ TANULÓK FELKÉSZÍTÉSÉNEK IRÁNYELVE

Az autizmus spektrum zavarok az idegrendszer igen korai, nagy valószínűséggel veleszületett ártalmának, illetve a genetikai, egyéb biológiai és környezeti tényezők együttes hatásának következményei. Lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul, jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedés fejlődését. Autizmusban a beszédfejlődés gyakran megkésik. A központi probléma a funkcionális, kölcsönös kommunikáció sérülése, vagyis hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet.

Az alapvető gondolkodási és viselkedési képességek spontán elsajátításához szükséges képesség hiányok egész életen át jellemzően megmaradnak, de a speciális intenzív terápiás és pedagógiai ellátás segítségével jelentős fejlődés érhető el.

8.1.9.1 AZ AUTIZMUS SPEKTRUM ZAVARRAL KÜZDŐ TANULÓK SPECIÁLIS FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI, CÉLJAI, FELADATAI ÉS MÓDSZEREI

- A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése.
- A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő, kompenzációs-habilitációs kezelése a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés) problémák leküzdése érdekében.
- Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása.
- A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt – a továbblépés előtt- külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos, probléma-megoldási módszerek tanítása.
- A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség egész életen át megfelelő alkalmazhatósága.

Speciális módszerek

- A nevelés, fejlesztés tervezése egyénhez igazodó módon.
- Protetikus környezet és eszköztár kialakítása (strukturált környezet biztosítása az időbeli és téri tájékozódás segítéséhez, vizuális információhordozók és kommunikációt segítő eszközrendszer kialakítása).
- Speciális, egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítása.
- Vizuálisan segített kommunikációs rendszer.
- A szociális fogyatékossgal összefüggő tanítási nehézség miatt leginkább független módszerek és médiumok (pl. írott utasítás, folyamatábra, számítógépes oktatás).
- A fejlesztésben, tanításban és a viselkedéskérdések kezelésében alapvető a kognitív-viselkedésterápia módszereinek alkalmazása.

A NAT és a kerettantervek alkalmazása

A NAT fejlesztési területei, nevelési céljai alkalmazhatóak a sérülés típusának megfelelő adaptációval. A kerettantervek adaptálása szempontjából az autizmus súlyosságát, az intelligenciát és a nyelvi készségeket egyaránt figyelembe kell venni. Az egyes műveltségi területekre vonatkozó sajátos eltéréseket a helyi tantervben illetve az egyéni fejlesztési tervekben kell rögzíteni.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek integrációja egyénre szabottan alkalmazható.

8.1.10. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK ISKOLAI NEVELÉSÉNEK, OKTATÁSÁNAK GYAKORLATI KÉRDÉSEI ISKOLÁNKBAN

Az alapító okiratunkban megfogalmazottak szerint iskolánk a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók közös nevelésében és oktatásában részt vevő iskola.

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulónak joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

A beszéd fogyatékos (logopédiai) osztályok tanterve megegyezik az intézmény általános tantervével.

A nevelési-oktatási intézményt a szülő választja ki a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző bizottság szakértői véleménye

alapján. A tanuló érdekében a Kerületi Tanfelügyelő kötelezheti a szülőt, hogy gyermekével jelenjen meg szakértői vizsgálaton, illetve a szakértői vélemény alapján gyermekét a megfelelő nevelési-oktatási intézménybe írassa be.

A különleges gondozást a gyermek, tanuló életkorától és állapotától függően a Köznevelési Törvényben meghatározott szakértői és rehabilitációs bizottságok szakértői véleményében foglaltak szerint az iskolai nevelés és oktatás keretében biztosítjuk.

A sajátos nevelési igényű tanuló iskolai nevelése és oktatása a szakértői határozatnak megfelelően külön iskolai osztályban, vagy a többi tanulóval együtt integráltan, azonos iskolai osztályban történik.

A tanulók külön nevelését és oktatását végző osztályt a fogyatékoság típusának megfelelően hozzuk létre.

Az érintett tanulók egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátásban is részesülnek. Iskolánk, mint a gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban, a konduktív nevelésben-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézmény rendelkezik azokkal a személyi és tárgyi feltételekkel, amelyek a sajátos nevelési igényű tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátáshoz szükségesek. A kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésének heti időkeretét a NAT előírásai szabályozzák.

A sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló - jogszabályban meghatározott munkamegosztás szerint - a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján - a gyakorlati képzés kivételével - az igazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól. Ebben az esetben az iskola egyéni foglalkozást szervez részére, ahol egyéni fejlesztési terv alapján segítjük a tanulót felzárkózni a többiekhez.

Sérülésspecifikusan biztosítjuk számukra az egyéni haladás lehetőségét, a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé tesszük segédeszközök (számítógép) alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását.

A jogszabályok szerint intézményünkben a pedagógus munkakörök betöltéséhez tanítói illetve tanári végzettségek és szakképzettségek szükségesek.

Emellett a kerületi SOFI-EGYMI-vel és a Nevelési Tanácsadó Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal kötött megállapodások alapján biztosítjuk, hogy a fejlesztő felkészítés feladatait a fogyatékoság típusának megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező szakemberek végezzék.

Megsegítő munkánk során együttműködünk a kerületi SOFI-EGYMI, a Nevelési Tanácsadó Egységes Pedagógiai Szakszolgálat, a szakértői bizottságok, a sérülésspecifikusan érintett Intézetek szakembereivel - pl. szurdopedagógus - megsegítő foglalkozások tartása, továbbképzések, konzultációk, hospitálás, szakirodalom megbeszélése, stb.

Felvételi kritériumok a logopédiai osztályokba

A logopédiai alsós osztályok célja, hogy az ép értelmű, beszéd fogyatékos, dyslexia veszélyeztetett gyermekeket hozzásegítse a normál általános iskolai tananyag elvégzéséhez.

Kizárólag olyan gyermekek vehetők fel, akik: legalább 80-as IQ-val rendelkeznek, a vezető tünet mindig a beszéd zavara legyen. A kerület logopédusai ajánlják a gyermeket. A gyermekek felvételéről az Országos Beszédvizsgáló Intézet vagy a 3. sz. Fővárosi Tanulói Képességeket vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ szakvéleménye alapján dönt az iskola vezetése és az érintett pedagógusok. Egyéb szakvéleményt, illetve javaslatot a felvételnél nem fogadunk el.

Logopédiai osztályba való az a gyermek is, akinek fogyatékosága esetleg többirányú (pl. nagyothallás, gyengén látás, enyhe mozgásfogyatékoság), illetve pszicho-szomatikus személyiségzavara vagy egyéb súlyos betegsége van. Amennyiben ezek fennállnak, megfelelő képzettségű szakembert kell biztosítani a gyermekek számára!

A logopédiai osztály létszáma nem lehet több 13 főnél.

Tanév közben gyermeket nem veszünk át más – nem logopédiai – osztályokból.

Összefoglalva:

Intézményünk ellátja a körzetünkbe tartozó

- kismértékben hallássérült
- beszéd fogyatékos
- enyhe értelmi fogyatékos
- a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus és nem organikus okra visszavezethető enyhe rendellenességgel küzdő gyermekek együtt nevelését az illetékes szakértői bizottságok, nevelési tanácsadó szakvéleménye alapján, amelyben intézményünket jelöli ki az érintett tanuló számára.

A tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenység vagy az országos szakértői és rehabilitációs tevékenység keretében a fogyatékoság szűrése, vizsgálata alapján javaslatot tesznek a tanuló különleges gondozás keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére, az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgáltatásra, és vizsgálják a különleges gondozás ellátásához szükséges feltételek meglétét.

A szakértői véleményben leírt megsegítéseket a

- SOFI-EGYMI
- Nevelési Tanácsadó Egységes Pedagógiai Szakszolgálat
- Szakintézetek szakemberei (gyógypedagógusok, logopédusok, szurdopedagógusok, terapeuták, pszichológusok, stb.) végzik, a jogszabályban meghatározott időkeretekben.

A fejlesztés tartalma a fogyatékoság típusának és mértékének megfelelő.

Dokumentáció:

- Szakértői Bizottság (Nevelési Tanácsadó) szakvéleménye.
- Az együtt oktatott tanulók egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációját központilag *kiadott egyéni fejlődési lapon dokumentáljuk*: külívét az osztálytanító, osztályfőnök, belívét a megsegítő szakember vezeti.

Intézményünkben, mint a sajátos nevelési igényű tanulót a többi tanulóval együtt nevelő, oktató iskolában a helyi tantervünk elkészítésénél figyelembe vesszük a Köznevelési törvényt, a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. mellékletét (A Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve).

A helyi tantervünk tartalmazza a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai nevelése és oktatása esetén a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot is. A helyi tanterv, a szakmai program az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt is megjelölhet.

8.2 BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEK, TANULÓ

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolatai problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelésű igénynek:

A tanköteles kor kiterjedése, az integrált oktatással szemben támasztott fokozódó elvárások, a bukások elkerülése iskolánkat arra sarkallja, hogy feladatait átértelmezze, s alkalmazkodjon tanulóink eltérő képességeihez, és segítse jobb és problémamentesebb beilleszkedésüket.

Emiatt szükségesnek látjuk, hogy intézményünkben olyan segítő szakemberekkel működjünk együtt, akik segítségével hatékonyabbá válhat a tanítási-tanulási folyamat, nagyobb lehetőség nyílik tanulóink tényleges szükségleteihez igazodó feladattípusok, eszközök alkalmazására, személyiségük teljesebb megismerésére.

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkozásra jogosult, melyet intézményi nevelésünk és oktatásunk keretében megvalósítunk. Fejlesztőpedagógusaink kompetenciája a diagnosztikus tevékenységekre (év eleji szűrések, tesztek felvétele), a szakvéleményben meghatározott teljesítményzavar terápiás kezelésére (egyéni vagy csoportos formában, differenciált feladatvégzéssel, stb.), az ismeretanyag hatékony beépüléséhez szükséges jártasságok, készségek kialakítására, illetve megerősítésére, a fejlesztő foglalkozások szakmai minőségének biztosítására terjed ki.

Iskolánk pszichológusa a viselkedési zavarokkal, teljesítmény-problémákkal, pályaválasztási, életvezetési nehézségekkel küzdő tanulóinknak nyújt segítséget. A diákok megfigyelése, egyéni beszélgetések, kérdőívek, konzultációk alkalmazása adhat segítséget a terápiás foglalkozások eredményességéhez.

Logopédusaink a beszéd, a hang, a nyelv és a kommunikációs zavarban szenvedő diákjaink körében végeznek nyelv- és beszédfejlesztő pedagógiai tevékenységet. Feladataik körébe tartoznak a szűrési vizsgálatok, vizsgálati vélemények készítése, diákjaink ellátásának megszervezése, tanulóink beszédének fejlesztése.

Az iskolában dolgozó szakembereink nagy hangsúlyt fektetnek és fontosnak tartják a prevenció és a korrekció szükségességét. A tanóra rendjének biztosítása és a viselkedési zavarok visszaszorítása érdekében bevezettük az ún. Arizona programot, ami tapasztalatunk szerint hatékonyan működik.

Iskolai életünk eredményessége, tanulóink gördülékenyebb, kudarcmentesebb iskolakezdése, a teljesítmény-lemaradások csökkentése, a jobb teljesítmény elérése, a könnyebb beilleszkedés, a társadalmi normáktól eltérő magatartási, deviáns viselkedés visszaszorítása érdekében rendszeres konzultációkkal, az iskola és a család kölcsönös bizalmán alapuló együttműködésével, a nevelési tanácsadóval, a gyermekjóléti intézményekkel,

gyermekvédelmi felelőssel, a rendőrség szakembereivel, a védőnői hálózattal, iskolaorvossal igyekszünk minél szorosabb kapcsolatot kiépíteni.

8.3 KIEMELTEN TEHETSÉGES TANULÓ KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Célunk az iskolánkba járó tehetséges tanulók fejlesztése, tehetségük kibontakoztatásának elősegítése.

Kiemelten tehetséges tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, akik átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Feladatunk olyan lehetőségek nyújtása tehetséges tanulóinknak, amelyek elősegítik azt, hogy képességeiket kiemelkedő teljesítménybe fordítsák. Ezeket az alkalmakat tanórákon és tanórán kívüli foglalkozások keretében igyekszünk biztosítani számukra.

Alsó tagozaton elsősorban a tehetség általános képességekhez tartozó elemeit fejlesztjük. Felső tagozaton a speciális területekre koncentrálunk.

Az önálló jogi személyként működő Pestszentlőrinci Eötvös Iskoláért Alapítvány anyagilag is támogatja az iskolai tehetséggondozást.

Tehetséggondozást szolgáló tanórai formák:

- Differenciálás a tanórán (órai munka, házi feladat, szorgalmi feladat, gyűjtőmunka, kiegészítő anyagok, stb.).
- Személyre szabott tanítás-tanulás előtérbe helyezése.
- Kooperatív technikák alkalmazása.
- Tevékenységközpontú pedagógiák alkalmazása.
- Képesség szerint differenciált csoportok működtetése (lehetőség szerint).
- Kiselőadások, beszámolók, projektek, pályázatok készítése

Tehetséggondozás tanórán kívül

- Szaktantárgyakhoz kötött tehetséggondozó foglalkozások és versenyekre történő felkészítés (matematika, magyar nyelv alsó és felső tagozaton egyaránt, történelem, biológia, földrajz, fizika, kémia, angol, számítástechnika, felső tagozaton).
- Művészeti szakkörök (színjátszó kör, énekkar, alkotó, dekor, média)
- Hagyományőrző foglalkozások a napköziben (jeles napok, hagyományőrzés, népi játékok, táncos foglalkozások stb.).
- Sporttevékenységek: tömegsport, szakági edzések.

Az alulteljesítő tehetséges tanulók

Iskolánkban nagy figyelmet fordítunk az ún. alulteljesítő tehetséges tanulóinkra, akik vagy szociokulturálisan hátrányos helyzetűek, vagy etnikai kisebbséghez való tartozásuk miatt teljesítenek gyengébben, esetleg némelyik területen tanulási zavarral küzdenek. Náluk különösen fontosnak tartjuk az erős oldaluk fejlesztését, gyenge oldaluk erősítését. Továbbá nem kizárólag a kogníciókat és ezen belül a verbális, analízis gondolkodást kívánjuk megtámogatni, hanem a téri-vizuális, globális információfeldolgozást – színjátszás, zene, mozgás -, amit minden tantárgyba próbálunk beépíteni.

8.4 HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK, TANULÓK

Hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította.

Iskolánk feladata a hátrányos helyzetű tanulók hátrányainak csökkentése, melyeket a következő lehetőségekkel biztosítunk:

Étkeztetés: A nappali rendszerű oktatás 1-8. évfolyamán rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekeknek az étkezés ingyenes.

Tankönyvellátás: Az iskolai tankönyvrendelkezésnek biztosítani kell, hogy a tankönyvek ingyenesen álljanak rendelkezésre a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulóknak.

Iskolánk ingyenes tankönyvi ellátás rendje:

- Az ingyenes tankönyvre jogosult diákok az iskolai könyvtár nyilvántartásába felvett tankönyveket kapják meg használatra, amelyeket a tanév végén visszaadnak.
- Ezeket a tankönyveket a diákok a könyvtár kölcsönzési szabályai szerint kölcsönzik ki, és a könyvtári könyvekre vonatkozó szabályok alapján használják.
- Az iskola részére tankönyvtámogatás céljára juttatott összegből megvásárolt könyv és tankönyv az iskola tulajdonába, az iskola könyvtári állományába kerül.

Halmazottan hátrányos az a gyermek, tanuló, akinek a tankötelezettség beállításának időpontjában a törvényes felügyeletet gyakorló szülő, illetve szülők legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamát fejezték be sikeresen.

A halmazottan hátrányos helyzetű tanulók a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény alapján járó ellátásokon felül további kedvezmények, támogatások, segítő pályázatok igénybevételére válnak jogosulttá.

A halmazottan hátrányos helyzetű tanulók hátrányainak csökkentése szintén feladatunk, melynek érdekében a következő lehetőségeket biztosítjuk:

- **Iskolaválasztás:** A körzeti iskola feladatainak ellátása keretében a felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben részesítjük a halmazottan hátrányos helyzetű gyermeket/tanulót.
- **Oktatás:** minden esetben ingyenes a halmazottan hátrányos helyzetű tanuló részére az oktatásban való részvétel. Kiemelten figyelünk a zárkózott illetve a tehetséggondozó foglalkozásokba történő bevonásukra.

9 A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

1. Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:
  - osztályozó vizsga,
  - pótló vizsga,
  - javítóvizsga.
  - különbözeti vizsga
2. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
  - a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
  - engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
  - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
  - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Az osztályozó vizsgán a készségtárgyakból történő vizsgázás alól az iskola intézményvezetője a Köznevelési tv. 55.§ (1) bekezdése értelmében felmentést adhat.

3. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
4. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.
5. A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.
6. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel
  - osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
  - javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.
  - különbözeti vizsga esetén a vizsga szükségességének megállapításakor kell közölni.
7. Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg a helyi tanterv életbelépésének megfelelően évente felmenő rendszerben:

2013-2014. tanév júniusában: Az első és az ötödik évfolyamon.

2014-2015. tanév júniusában: A második és a hatodik évfolyamon.

2015-2016. tanév júniusában: A harmadik és a hetedik évfolyamon.

2016-2017. tanév júniusában: A negyedik és a nyolcadik évfolyamon.

A követelmények elfogadásáról az előbbi ütemezésnek megfelelően a nevelőtestület dönt.

8. A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
----------	----------	---------	------------

VIZSGA			
<i>ALSÓ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Erkölcstan		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
<i>FELSŐ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Erkölcstan	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Történelem	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Természetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI

10 A FELVÉTEL ÉS ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI

1. Iskolánk a kötelező beiskolázási körzetéből – melyet az iskola fenntartója határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
3. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
  - a szülő személyi igazolványát;
  - a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és a lakcímet igazoló hatósági igazolványt;
  - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai szakvéleményt;
  - szükség esetén nevelési tanácsadás keretében végzett iskolaérettségi szakértői véleményt, vagy sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a Szakértői Bizottság szakértői véleményét.
4. A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
  - a tanuló születési anyakönyvi kivonatát;
  - a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és a lakcímet igazoló hatósági igazolványt;
  - a szülő személyi igazolványát;
  - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
5. Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.
6. Ha az átvételt kérő körzeten kívüli tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minőségű, az intézményvezető a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az intézményvezető-helyettesek véleményét.

7. Az iskolába beadott felvételi kérelmeket *a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben* meghatározott sorrendben kell teljesíteni.
8. Amennyiben iskolánk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján kell dönteni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirend tartalmazza.
9. Az iskola intézményvezetője a felvételi, átvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító határozatot hoz.
10. A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni

11 A TELJESKÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

11.1 AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSSEL KAPCSOLATOS CÉLOK

- Az élet minden területén már gyermekkorban alakítsa ki, erősítse saját szellemi, fizikai állapotáért a felelősség érzetét.
- Ismertesse meg a tanulókkal az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulását, feltételeit.
- Olyan gyakorlati tudáshoz, képességekhez kell segíteni a tanulókat, amelyek használatával saját egészségének megőrzésén túl, egy biztos és egészséges külső világ megteremtését célzó döntéseket tud hozni.
- Ökológiai gondolkodás, környezettudatos szemlélet kialakítása.
- Tisztelet a természet iránt, kialakítani azt a tudatot a tanulóknál, hogy ők is részesei a természetnek, helyi környezetüknek.
- Felhívni a tanulók figyelmét a fogyasztás visszásságaira, segíteni a tudatos fogyasztói magatartás kialakítását.
- Képesek legyenek ne csak maguk, hanem mások egészségének, életének a védelmére is.
- Ismerjék meg önmagukat, saját fejlődésüket.

11.2 AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD TERÜLETEI

Mozgásra ösztönző környezet Sportolási lehetőségek Tevékenységek szervezése <i>Mozgáskultúra</i>	Egészséges ételválaszték Kiegyensúlyozott étkezés Ételek és italok minősége <i>Étkezési kultúra</i>
---	--

Mozgás

Táplálkozás

**Felelősség
Önismeret
Mérséklet
Rendszeresség**

Testápolás

Lazítás

Biztos anyagi háttér
Megfelelő életkörülmények
Higiénés szokások javulása
Testápolási kultúra

Arányos terhelés
Helyes stressz-kezelés
Közösségi támogatás
Szabadidős kultúra

11.3 AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

- Az iskola feladata, hogy minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi-lelki szociális fejlődését.
- Személyi, tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermek egészségi állapotát javítják.
- Az iskola oktató-nevelő folyamatának is egy újfajta, összehangolt, egymást erősítő tevékenység-rendszeren kell alapulnia.
- Az iskolaépület, a berendezési tárgyak, a játszóudvarok, a biztonsági eszközök átalakításával, az iskolai étkezés (konyha, büfé) megszervezésével egészségfejlesztésre alkalmas munka- és tanulási környezetet kell teremteni. (osztálytermek, tanári és tanulói helyiségek, folyosók, külső terek, utak, egyéb létesítmények kialakítása, világítás, szellőzés, klíma, fűtés, energiaellátás, élelmiszertárolás és melegítés, takarítás, szemétszállítás, karbantartás optimalizálása, játékhöz vagy barkácsoláshoz szükséges anyagok biztosítása óráközi szünetekben vagy tanítás után, stb.)
Felelős: iskolavezetés
- Az egészséges életmódra szoktatáshoz mind a tanuló és családja, mind az iskolai közösség számára az élet minden területére kiterjedő, reális és elfogadható alternatívákat kell nyújtani.
Felelős: osztályfőnökök, szaktanárok
- Az egyén egészségének és az iskolai közösség biztonságának növelése érdekében világos, a megvalósítás módját is megjelölő célokat kell megfogalmazni.
Felelős: osztályfőnökök, szaktanárok
- Minden tanulónak meg kell tanulnia élni saját fizikai, lelki és szociális lehetőségeivel.
Felelős: osztályfőnökök, szaktanárok
- Az egészségfejlesztési célokat az iskola, szülők, egészségügyi szakemberek (gyermekorvos, iskolaorvos, védőnő, pszichológus stb.) és a fenntartó együttműködésével kell megvalósítani.
Felelős: iskolaorvos, iskolavezetés

11.4 ISKOLAI EGÉSZSÉGMEGŐRZŐ PROGRAM

Az egészséges és produktív felnőtt életre való felkészítésnek az életre való felkészítésnek az élet minden területét fel kell ölelnie:

- Egészséges táplálkozás.
- Egészségtudatos testápolási szokások.
- Rendszeres testmozgás.
- Leleki egészség, harmonikus életvitel.
- Függséghez vezető szokások (kávé, cigaretta, alkohol, drog, szerencsejátékok) kerülése.
- Emberi kapcsolatok ápolása (konfliktuskezelés és kommunikáció).
- Átgondolt szexuális magatartás.
- Családi életre nevelés.
- Szándékos és véletlen balesetek megelőzése.

11.4.1 AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS SZÍNTEREI

- Osztályfőnöki, környezetismeret, biológia, kémia illetve testnevelés óra.
- Alkalmi esemény (sportnap, akció, egészségnap).
- Önfelkészítő tréningek.
- Kiscsoportos megbeszélések.
- Rendszeresen ismétlődő foglalkozás vagy verseny.
- Mindennapos testedzés, testnevelés óra.
- Sportkör, szakkör, klubfoglalkozás vagy egyéb lehetőségek (előadás, bemutató, filmvetítés, verseny).
- Alsó tagozaton a TÁMOP pályázat keretén belül megvalósuló modul 3. évfolyamon, amelynek témája: Ember és egészsége.

11.4.2 FELADATOK A TANULÓK ÉLETKORA SZERINT**6-10 éves korig:**

Az önellátással kapcsolatos aktuális feladatok osztályfőnöki, testnevelés, környezetismeret órán: pl. évszaknak és alkalomnak megfelelő öltözködés, fogápolási program. A személyi és a környezeti higiénia. Rendszeres és alapos tisztálkodás, testnevelés óra utáni mosdás, ruhaváltás, egészséges és kulturált étkezés (az étkező szünetek rendje).

A testi felépítés megerősítése testnevelés órán, edzésen, sportversenyen, szakkörön: pl. a kielégítő alvás és a fizikai aktivitás szerepe, az egészséges, szép test fontosságának felismerése, az erő, gyorsaság, kitartás fejlesztése. A testi készenlét elemeinek megtanítása (bemelegítés).

Családi életre nevelés osztályfőnöki, irodalom, idegen nyelv, ének, környezetismeret órán: pl. másokról való gondoskodás, egymás kiszolgálása szerepjátékok formájában, empátikus készségek fejlesztése, szeretetre nevelés és másokra figyelő magatartásforma kialakítása (idősek, kisgyermek, betegek ápolása).

Felelős: osztálytanítók, osztályfőnökök, szaktanárok, napközis pedagógusok

11-14 éves korig:

A kulturált külső megjelenés összetevőinek tisztázása osztályfőnöki órán, szakkörön stb. Pl. az egészséges testápolás fontossága és a felesleges kozmetikumok használata. Az egészséges táplálkozás szerepe a pubertás korban (biológia, technika és életvitel tantárgy keretében), a fogyókúra veszélyeinek tudatosítása (biológia és kémia órán).

A testi átalakulásra való felkészülés (osztályfőnöki, természetismeret, biológia és kémia órán): pl. ritmus és mozgáskultúra fejlesztése (tánc, torna, akrobatikus elemek), fizikai állóképesség, erőnlét továbbfejlesztése (fizikai megterheléssel járó sporttevékenység), a szexuális érést okozta változások tudatosítása (osztályfőnöki, biológia órán, felvilágosításon).

Segítségnyújtási képességek fejlesztése (osztályfőnöki, biológia órán, vöröskeresztes tanfolyamon): pl. a rosszullet vagy baleset miatti elsősegélynyújtáshoz szükséges ismeretek megtanulása. Hangsúlyosan foglalkozni kell a média hatásával, a reklámok szerepével, hatásmechanizmusukkal. Fel kell hívni a figyelmet az érték-ár arányra, a termék minőségére és felhasználhatóságára, szavatosság idejére.

11.4.3 AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS MÓDSZEREI

- Kerekasztal: lehet meghívottak jelenlétében (orvos, védőnő, jogász, szülő, beteg).
- Vita: mely a vitakultúrára nevel, (helyes, szép beszéd, meggyőzés).
- Tanulói előadások.
- Elbeszélés.
- Megfigyelések, kutatómunkák végzése, pályázatok, tanulmányi kirándulások, táborok, szülők bevonása a kirándulásokba, szelektív hulladékgyűjtés.
- Kísérletezés.
- Szituációs játékok.
- Relaxációs módszerek.
- Tesztek kitöltése, megbeszélése.
- Gyűjtőmunka.
- Tablókészítés.
- Plakátok tervezése.
- Szenvedély prevenciók előadások (D.A.D.A.)
- Rendezvények (Föld napja, egészségnap, sportnap, stb.)

11.4.4 TEVÉKENYSÉGEINK AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSÉRT

tevékenység	kivel	mikor	felelős
Mindennapos testnevelésben résztvevők felmérése	alsó tagozat, felső tagozat	félévek elején	osztálytanítók testnevelők
Felmentett tanulók Gyógytestnevelésre utalt tanulók	alsó tagozat, felső tagozat	tanév elején (évközben kontroll)	iskolaorvos, egyeztet az osztálytanítókkal, a testnevelőkkel
A tanulók mozgásfejlesztésével, állóképességével kapcsolatos mérések (lásd testnevelés tanterv)	alsó tagozat, felső tagozat	tanév elején tanév végén	osztálytanítók testnevelők
Szenvedély prevenció (drog, alkohol, dohányzás, szerencsejáték, stb.)	felső tagozat	II. félévben	biológia tanár és <i>intézményen kívüliek</i>
Fogászati szűrés és kezelés	alsó tagozat, felső tagozat	évente 1 alkalommal	iskolafogászat
Fogászati program	alsó tagozat	folyamatos	osztálytanítók, napközis pedagógusok
Felvilágosító program	felső tagozat (6-tól)	folyamatos	biológiateanár védőnő
Munkavédelem		tanév elején, majd negyedévente	munkavédelmi megbízott, iskolavezetés
Ültetési rend váltása helyes testtartás	alsó tagozat, felső tagozat	Félévente, folyamatos	osztályfőnökök minden pedagógus

11.4.5 A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

A korábbi időszakra jellemző, a testnevelés órák számának folyamatos csökkenése miatt egyre nagyobb szükség van a tanulók inaktivitását kiegyenlítő, a napi rendszeres testmozgás megvalósítását szolgáló helyi kezdeményezésekre, mint pl. iskolai szünetekben szervezett játékokra, délutáni egyéni és csapatversenyekre, labdajátékokra, tömegsportra, úszás- és táncanfolyamokra, iskolai sportköri foglalkozásokra, népi játékokra, stb.

A mindennapos testnevelés megvalósításában nagy segítséget jelent a 2012-2013. tanévben felmenő rendszerben 1. és 5. évfolyamokon bevezetésre került heti 5 testnevelés óra. Nagy gondot fordítunk a tornaterem beosztására és az órarend készítésénél is elsőbbséget kap, hogy minden osztály egyenletesen jusson tornatermi lehetőséghez.

Jelenleg intézményünkben az órarendbe beépített, 1-2. és 5. évfolyamon heti 5, 3-4. évfolyamon heti 3, 6-8. évfolyamon heti 2,5 testnevelés óra mellett a tanulónak lehetősége van a mindennapi testedzésre.

A mindennapi testedzés feladatainak végrehajtására intézményünkben minden napra szervezünk foglalkozást alsós, felsős gyermekek részére egyaránt.

Ezek időpontjai: a délelőtti-délutáni foglalkozások átmenő idejében játékos mozgásanyag mellett labdás csapatjátékok mozgásanyaggal (kosár-, röp- és zsinórlabda, kézilabda, labdarúgás, floorball, asztalitenisz) alsósoknak, felsősöknek egyaránt.

Az iskolai sportkör foglalkozásait is részben az előzőekben említett sportágak gyakorlására szervezzük.

A diákönkormányzat keretében szervezett osztályok közötti sportversenyekből (asztalitenisz, labdarúgás, kosárlabda, röp- illetve zsinórlabda, váltófutás sportágakban) szinte minden hétre jut egy-egy bajnokság.

A belső udvaron, illetve a tornatermi folyosón lévő ping-pong asztalok szabad használata tanórán kívüli időszakban.

Játsszunk együtt vetélkedőkre készülés több hónapon keresztül (alsó tagozat).

A nem az iskola által szervezett, de az iskolában zajló szabadidős foglalkozásoknak úgy igyekszünk helyet adni, hogy széleskörű sportmozgásra adjanak lehetőséget a résztvevőknek. Jelenleg az intézmény a következő foglalkozásoknak ad helyet: karate (1-8. évf.), kung fu, baranta, mazsorett, ritmikus gimnasztika (alsó), akrobatikus rock and roll (1-8.) három féle.

11.4.6 A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE TESTNEVELÉS ÓRÁN

Célja: Megvizsgálni a tanulók 8-10 hónap alatti fejlődését. Visszajelzés a nevelő-oktató munka hatékonyságáról.

	FELSŐ TAGOZAT	ALSÓ TAGOZAT
	fizikai képességek	
T A N É V E L J É N	Cooper teszt: 12 perces futás	2 iskolakör (kb. 1000 m) futás 1-2. évf. 3 iskolakör (kb. 1500 m) futás 3-4. évf.
	helyből távolugrás páros lábbal	helyből távolugrás páros lábbal
	medicinlabda hajítás hátra – lányok 2 kg, fiúk 3 kg	medicinlabda hajítás hátra – lányok 1 kg, fiúk 2 kg
	4 ütemű fekvőtámasz (60 másodpercig)	
	<i>súlypontemelkedés</i>	
T A N É V E G É N	Cooper teszt: 12 perces futás	2 iskolakör (kb. 1000 m) futás 1-2. évf. 3 iskolakör (kb. 1500 m) futás 3-4. évf.
	helyből távolugrás páros lábbal	helyből távolugrás páros lábbal
	medicinlabda hajítás hátra – lányok 2 kg, fiúk 3 kg	medicinlabda hajítás hátra – lányok 1 kg, fiúk 2 kg
	4 ütemű fekvőtámasz (60 másodpercig)	
	<i>súlypontemelkedés</i>	

12 AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA

12.1 A KÖRNYEZETI NEVELÉS ALAPELVEI

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

A környezeti nevelés tartalma kiszélesedett: a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló érték tudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

A környezeti nevelés során felértékelődik a tantárgyak közötti **integráció**.

A környezeti nevelés minden pedagógus, illetve valamennyi tantárgy feladata.

2011-ben elnyertük az Ökoiskola címet. Az Ökoiskola programja, célja beleolvad iskolánk környezeti nevelési célkitűzéseibe, és az ehhez kapcsolódó feladatok elvégzésébe.

12.2 A KÖRNYEZETI NEVELÉS CÉLJAI

1. Rendszerszemléletre nevelés

A tanórán szerzett ismeretek összekapcsolása az élet valós ügyeivel. Ismerjék fel önállóan is a problémákat, keressenek önálló válaszokat.

2. Az alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása

A felmerülő problémákra több alternatív felállítás, az alternatívák értékelése, ellenőrzése és helyes kiválasztása képességének kialakítása.

3. Globális összefüggések megértése

Fontos, hogy a létező környezeti problémák mögötti gazdasági, társadalmi gondokat ne csak egyenként lássák a tanulók, hanem az okokat is megértsék. Legyenek képesek ezeket saját környezetükben, életükben azonosítani, ezeket szem előtt tartva cselekedni.

4. A létminőség választásához szükséges értékek megmutatása

Környezetünk minősége létminőségünk egyik alapvető meghatározója. Ismerjék fel, hogy milyen helyet foglal el az ember az ökológiai rendszerben, s milyen hatással van az emberi tevékenység a természetben évezredek alatt kialakult egyensúlyokra.

5. A létminőséghez tartozó viselkedési normák és formák kialakítása

Szükség van arra, hogy közösen fedezzük fel, hogy mit is tehetünk egyéni életünkben.

6. A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése

Az ember a természet része, ezért együtt kell működni a környezetével. Ez feltételezi a természet törvényeinek megértését, a létformák fel- és elismerését. Az ökoszisztéma különböző élőlényközösségek, társulások és azok élőhelyeinek rendszere, amelyen belül kölcsönös egymásra utaltság áll fenn az adott területen élők és a természeti környezet között.

7. A szerves kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben

A környezettel való harmonikus együttélés régen és ma.

8. Fogyasztóvédelem

A fogyasztás visszásságaira, a fogyasztóvédelem törekvéseire fel kell hívni a tanulók figyelmét, segíteni kell a tudatos fogyasztási magatartás kialakítását (a médiareklámokkal szembeni kritikus magatartás kialakítása). Környezetünk és egészségünk védelme csak a tudatos önmérséklő fogyasztói magatartás kialakításával lehetséges.

12.3 A KÖRNYEZETI NEVELÉS FELADATAI A TANULÓK ÉLETKORA SZERINT

6-10 éves kor

- A természettisztelő, az embertisztelő szokásrendszer kialakítása.
- A belső késztetések érzelmi, erkölcsi megalapozása.
- Az esztétikus, rendezett környezet, a mindennapi élet megszervezése.
- Viselkedési minták bemutatása.
- Az érdeklődés felkeltése a természeti jelenségek iránt.
- Az élő környezet iránti kötődés, felelősségérzet erősítése.
- A természet sokszínűségének, formagazdagságának szemléltetése.
- A kritikus, problémamegoldó gondolkodás és a tudatos fogyasztói magatartás megalapozása.
- Erdei iskolai programok
- Jeles napokhoz kapcsolódó hagyományörző foglalkozások a napköziben

11-14 éves kor

- A szokásrendszer működtetése.
- Az egészséges, környezetbarát életvitel megerősítése.
- Pontos információhoz juttatás, azok elemzése, összegzése.
- Az önálló döntéshozatal, problémamegoldás és önálló cselekvésre nevelés.
- A környezettel és környezetvédelemmel kapcsolatos akciókon való aktív részvételre ösztönzés.
- A zöld jeles napok kiemelésével megismertetjük az emberiség globális problémáit (ózon, autómentes nap, állatok világnapja stb.)

12.4 A KÖRNYEZETI NEVELÉS SZÍNTEREI

A pedagógus által kialakított környezet, az általa nyújtott viselkedési minta, értékrend a környezeti nevelés szempontjából is döntő.

Az *esztétikus*, rendezett környezet, a mindennapi élet megszervezése segíti az iskolásokat a környezetükben való eligazodásban, felkelti vágyukat az iskolai élethez, a munkához nélkülözhetetlen tisztaság és rend iránt.

Az *osztályfőnök* szaktárgyi hovatartozása nem meghatározó a környezeti nevelés szempontjából. Inkább általános tájékozottsága, problémafelismerő- és feldolgozó képessége segíthetik abban, hogy ezt a sokszínű témakört a környezethez való viszony alakítására, egyben pedagógiai céljaira használni, alkalmazni tudja.

TANÓRÁK

Az *osztályfőnöki óra* a környezet megóvására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerésére, a megoldások keresésére és kivitelezésére is lehetőséget nyújt, nemcsak a közösség építésre. Kiemelkedő szerepet játszik az osztályfőnök abban is, hogy összefogja a szaktárgyak idevágó tevékenységi formáit, illetve lehetőségeit (pl.: fogyasztói társadalom problémái; anyag- és energiatakarékosság az iskolában; tanulmányi kirándulások; vetélkedők; akciók; állatok, növények gondozása a tanteremben; a környezetvédelem jeles napjainak megünneplése).

A családdal való kapcsolata lehetővé teszi, hogy közös programok szervezésével a szülőkre is hatással legyen.

A *környezetismeret, a biológia, a földrajz, a fizika, a matematika, a kémia, az informatika* tantárgy a valóságos környezet megfigyelésével, vizsgálatával kielégítheti a gyermeki kíváncsiságot. Felkelti a természeti jelenségek megismerésének vágyát, bemutatja az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében.

A *magyar nyelv és irodalom*, valamint az *énekek-zene* órákon erős érzelmi kötődést lehet létrehozni. A versek, a történetek személyes hangon szólnak a tanulókhöz.

Az érzelmi kapcsolat létrejöttét segíthetjük a *rajz és vizuális kultúra* tanítása során. Itt lehetőség van a természet sokszínűségének, formagazdagságának tanulmányozására.

A természetes anyagok használata új érzékelési területeken, a tapintáson, szagláson keresztül ad élményt a gyerekeknek a *technika és életvitel* órákon.

Testnevelés órákon közvetlenül találkozhatnak a természettel, fölismerhetik a szabad levegőn való tartózkodás fontosságát.

A *történelem és állampolgári ismeretek* tantárgy alapot ad a demokratikus közéletben való tudatos részvételhez. Annak megismerése, hogy a földrajzi környezet hogyan hat egy ország, térség fejlődésére. A múlt eredményeinek és hibáinak megismerése révén a természetes és az épített környezetért való felelős magatartás kialakítására.

TANÓRÁN KÍVÜLI KÖRNYEZETI NEVELÉS

A tanuló vizsgálódásainak, tevékenységeinek homlokterébe szükségszerűen a valóságos, *megtapasztalható* környezet, annak megélhető állapota, változásai állnak. Ez olyan tanulási helyzetek megteremtését kívánja, amelyek a hagyományos tantermi órák során nem valósíthatók meg.

TANULMÁNYI KIRÁNDULÁS

A tanulóközösség összekovácsolása, az élményszerzés, az együttlét öröme ötvöződik a közelebbi, távolabbi tájakkal, nevezetességekkel való megismerkedéssel, hazánk felfedezésével. Lehetőséget ad az „ottlét” élményének átélésére. A tanulmányi kirándulás során a tanulók kapnak különböző ismeretszerző feladatokat (kiselőadás, gyűjtőmunka). A tantestület év elején dönt a tanulmányi kirándulás napjáról.

Ehhez kapcsolódik szorosan a múzeumi nap is, melynek során az osztályok előre szervezett programokon vehetnek részt, előadásokat, kiállításokat látogatnak meg.

ERDEI ISKOLA

Olyan többnapos, szorgalmi időben megvalósuló, a szervező intézmény székhelyétől különböző helyszínű, *környezetéhez* illeszkedő nevelési – tanulásszervezési egység, melynek során a tanulók aktív, együttműködő, cselekvő- megismerő tevékenységére építünk. Kiemelkedő nevelési feladatunk a környezettel harmonikus, egészséges életvezetési képességek fejlesztése és a közösségi szocializáció. Tananyagunk tárgya továbbá az emberi környezet, az ember hatása környezetére, illetve a környezet hatása az emberre. Mivel az erdei iskolának minden esetben lényegi eleme a környezettel való találkozás, ezért az ott folyó tevékenység nagyon fontos színtere a környezeti nevelésnek.

Ezért is biztosítja iskolánk Nevelési Programja 4. évfolyam végén az erdei iskola szervezésének lehetőségét, melyen az évfolyam minden osztálya részt vesz/részt vehet. Hangsúlyozandó még, hogy itt lehetőség van a tantárgyakon átívelő, egyszerre több tantárgyat is szolgáló tartalom kialakítására.

NAPKÖZİOTTHON

A napközis foglalkozások környezeti nevelési tartalma erőteljes, hiszen a tanulók életviteli kultúrájának, szokásainak alakítására közvetlen lehetőségek tárulnak fel. A napköziotthon programjaiban helyet kapnak a környezetfeltáró, -érzékenyítő, -megőrző programok, az ezekkel kapcsolatos játékok, cselekvések.

SZAKKÖRÖK

A szakkörök a kutató típusú, önállóan vizsgálódni szerető tanulók fejlesztésének színterei (biológia, kémia, fizika stb.).

PÁLYÁZATOK

A TÁMOP 3.1.4.-08/1-2008-0009 számú nyertes pályázat keretén belül projekt módszerrel a 4. évfolyamon környezetvédelemmel foglalkozunk, ennek egyik helyszíne az erdei iskola.

Részt veszünk osztálykeretben helyi és országos környezetvédő szervezetek akcióin (Föld napja, Madarak és fák napja, Állatok napja, stb.).

Itt lehetőségünk van a szülők bevonására.

ISKOLAI KÖNYVTÁR

Jól felszerelt a környezeti témakörökkel foglalkozó könyvekkel, videofilmekkel, CD-lemezekkel, digitális tananyaggal, internet eléréssel.

DIÁKÖNKORMÁNYZAT

A diákönkormányzat szervezésében több program, akció zajlik hagyományosan iskolánkban:

- papír- és elemgyűjtés
- kiállítások
- dekorációs verseny
- sportversenyek
- tanulmányi verseny, stb.

12.5 A KÖRNYEZETI NEVELÉS PROGRAMJA

1. Energiatakarékosság	felelős: ügyeletet ellátó pedagógusok	folyamatos
2. Környezetbarát taneszközök, napközis játékok beszerzése	felelős: iskolavezetés, munkaközösség-vezetők	folyamatos
3. Szülők bevonása a környezeti neveléssel kapcsolatos akciókba, az otthoni élet esetleges átalakítása	felelős: osztályfőnökök, napközis pedagógusok	folyamatos
4. Környezetvédelmi iskolai szintű verseny	felelős: szaktanárok, osztályfőnökök,	évente
5. Erdei iskola szervezése	felelős: 4. évfolyamos osztályfőnökök, igh.	évente
6. Tanulmányi kirándulások szervezése	felelős: osztályfőnökök	évente
7. Szárazelem- és papírgyűjtés	felelős: DÖK vezetője	folyamatos
8. Dekorációs versenyek, tematikus kiállítások	felelős: DÖK vezetője	folyamatos
9. Iskolai könyvtár fejlesztése a környezeti neveléshez kapcsolódóan	felelős: iskolavezetés, könyvtáros	folyamatos
10. Környezettel kapcsolatos faliújság üzemeltetése	felelős: szaktanárok	folyamatos
11. A környezetvédelmi akciókon való részvétel, iskolakert, iskolaudvar ápolása, madáretetők kihelyezése, gondozása, a zöld hulladék komposztálása, a komposztáló gondozása.	felelős: felső tagozatos osztályfőnökök	folyamatos
12. Környezeti nevelési pályázatokon (rajz, Zöld iskola, egészségnap stb.) való részvétel	felelős: mindenki	folyamatos
13. Udvarfejlesztés		

12.6 A KÖRNYEZETI NEVELÉS MÓDSZEREI

Különösen azok a módszerek kedveznek a környezeti nevelésnek, amelyek **aktivizálják, cselekvésre** készítik, **tevékenységre** ösztönzik a tanulókat: együttműködő tanulási formák; a páros, csoportos feladatok; észlelési, megfigyelési, mérési feladatok.

- Szövegértelmezés, lényegkiemelés, megvitatás
- Adatgyűjtés, feldolgozás
- Kiselőadás
- Gyűjtő- és kutatómunka
- Táblázatok, grafikonok vizsgálata, értékelése, elemzése
- Kísérletek
- Képi megjelenítés, plakát
- Újságok böngészése, hírválogatás, megbeszélés
- Elektronikus médiumok: természetfilmek, tévé-műsorok válogatása, internet, rádió
- Természetes anyagok vizsgálata
- Pályázatokon való részvétel
- Projektmódszer
- Környezetvédelmi akciókba való bekapcsolódás
- Természetjárás, kirándulás
- Kiállítások készítése
- Versenyek
- Iskolánk szép környezetének fenntartásában a tanulók körében szervezett Jótett brigád tevékenysége
- Rajz és média szakkör keretében a kerületi, budapesti, és országosan meghirdetett környezetvédelemhez kapcsolódó rajz- és fotópályázatokat követése, azokon való részvétel.
- Ültetés, kertgondozás, falevelgyűjtés.

12.7 AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS ÉS A KÖRNYEZETI NEVELÉS SAJÁTOS ÉRTÉKELÉSI FORMÁI

- Az egészségnevelés és a környezeti nevelés nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tárgyi tudás.
- A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése az értékelés alapja. Tanulóink neveltségi szintje és beállítódásának értékelése magatartásuk és szorgalmuk minősítéseként jelenik meg.

Szemponatok:

- Iskolai cél és értékrendszer megvalósulása.
- Az egészségneveléshez kapcsolódó kompetenciák és a környezeti kompetenciák alakulása.
- Szociális képességek alakulása.
- Értékkorientáció fejlődése.
- Csoporthelyzet megismerése.
- Konfliktuskezelés módja.
- Morális gondolkodás fejlődése.
- Tanulói kíváncsiság foka.
- Az aktivitás kitartása és foka.
- A belső motivációs bázis fejlődése.
- Önálló véleményalkotás szintje.

**13 AZ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL
KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV**

1. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók
  - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
  - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
  - ismerjék fel a vészhelyzeteket;
  - tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
  - sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegélynyújtási módokat;
  - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
  - sajátítsák el mikor és hogyan kell mentőt hívni.
2. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
  - a tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel, jártasságokkal rendelkezzenek elsősegélynyújtási alapismeretek területén;
  - bemutatjuk és gyakoroltatjuk a tanulókkal az elsősegélynyújtás alapismereteit;
  - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások (egészségnap) keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
3. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében
  - az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálat XVIII: kerületi kirendeltségével, az Ifjúsági Vöröskereszttel;
  - tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
  - támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegélynyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.
4. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
  - a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	<ul style="list-style-type: none"> - mentőhívás - allergiás tünetek kezelése - légúti akadály - vérzések - végtagtörések - ájulás - égési sérülések
kémia	<ul style="list-style-type: none"> - mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szén-monoxid mérgezés
fizika	<ul style="list-style-type: none"> - égési sérülések - forrázás - elektromos balesetek
testnevelés	<p>A baleset-megelőzés főbb feladatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ütközések elkerülése - magasból esés - guruló átfordulások és támaszugarások helyes végrehajtása - a medicinlabda gyakorlatok és súlylökés veszélyeinek ismertetése
technika	<ul style="list-style-type: none"> - balesetvédelem - balesetmentes munkavégzés

- az 5-8. évfolyamon az osztályfőnöki órákon feldolgozott elsősegélynyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja;
  - az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele évente egy alkalommal az 5-8. évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegélynyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.
5. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítását szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
- szakkörök (elsősegélynyújtó);
  - évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára az Országos Mentőszolgálat XVIII: kerületi kirendeltségének és az Ifjúsági Vöröskeresztnek a bevonásával.

14 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Az iskola 2013. szeptember 1. napjától az első és az ötödik évfolyamon, majd a további években felmenő rendszerben szervezi meg először nevelő és oktató munkáját az e pedagógia programban megfogalmazott helyi tanterv alapján.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
2. A 2016-2017. tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezt a pedagógiai programot módosítania kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

A pedagógiai program elfogadása és módosítása

1. A pedagógiai programot és módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé.
2. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó, illetve a működtető egyetértését.
3. A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától az első és az ötödik évfolyamtól kezdve felmenő rendszerben kell bevezetni.
4. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
  - az iskola intézményvezetője;
  - a nevelőtestület bármely tagja;
  - a nevelők szakmai munkaközösségei;
  - a szülői munkaközösség;
  - az iskola fenntartója.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.
2. A házirend elolvasható az iskola honlapján. Az iskolai honlap internet címe: www.eotvosbp18.hu
3. A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyetteseitől, valamint az iskola pedagógusaitól fogadó órájukon vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.
4. A pedagógiai program megtekinthető:
  - az iskola honlapján;
  - az iskola fenntartójánál;
  - az iskola irattárában;
  - az iskola könyvtárában;